

**Zpráva o činnosti národního zpravodaje pro boj proti korupci za rok
2022**

Mgr. Jiří Pavlík

V Brně dne 28. února 2023
1 SPR 101/2023

Zpráva národního zpravodaje pro boj proti korupci za rok 2022 shrnuje nejen vlastní činnost spojenou s národním zpravodajstvím, ale též i důležité informace a události vztahující se k boji proti korupci za rok 2022.

Shrnutí

Ze statistického pohledu je třeba zmínit obecný pokles trestně stíhaných osob a osob postavených před soud pro korupční trestnou činnost v roce 2022 ve srovnání s rokem 2021. Čistě jen statistický pohled však nereflektuje závažnost jednotlivých trestních věcí.

Česká republika si v rámci CPI indexu zpracovávaného Transparency International, polepšila, a to celosvětově na sdílenou 41. příčku a v rámci EU na sdílenou 16. příčku.

I. Změny v oblasti právní úpravy

V roce 2022 **nedošlo ke změnám trestního zákoníku** v oblasti korupčních trestných činů, tedy nejen § 331 až § 333 trestního zákoníku, ale též ani u trestných činů podle § 226, § 256, § 257 a § 258 trestního zákoníku.

Nedošlo ani k žádné další změně trestně právních předpisů, které by měly přímý dopad do korupční kriminality (změny těchto předpisů měly obecný dopad, zmínit lze např. podstatnou novelizaci zákona o mezinárodní justiční spolupráci ve věcech trestních).

Na tomto místě je třeba zmínit, že nadále zůstala, jako v roce 2021, **nedořešena novelizace zákona o státním zastupitelství**, viz zejména plnění doporučení GRECO (Skupiny států proti korupci).

II. Změny v oblasti vnitřní právní úpravy státního zastupitelství

V roce 2022 **nedošlo ke změnám interní právní úpravy** (pokyny obecné povahy), které by se týkaly výslovně oblasti korupční trestné činnosti.

III. Některé statistické ukazatele korupční kriminality

V dále uvedené tabulce jsou uvedeny některé podstatné ukazatele pro trestné činy, které lze považovat za korupční v širším slova smyslu. Na tomto místě je třeba upozornit, že srovnávání se statistickými daty za předešlé tzv. „covidové“ roky je třeba činit obezřetně.

Přesto však je třeba zmínit určitý obecný pokles trestně stíhaných osob a osob postavených před soud pro korupční trestnou činnost v roce 2022 ve srovnání s rokem 2021. Je třeba si však uvědomit, že v řádovém počtu jednotek či desítek obviněných i jen jedna trestní věc s více trestně stíhanými osobami může mít výraznější vliv na meziroční srovnání.

Trestný čin (TZ2009/TZ1961)	2020				2021				2022			
	Počet stíhaných osob/počet osob, kterým bylo sdělené podezření	Počet osob postavených před soud (obžaloby/návrh na potrestání/DVT)	Počet osob vyřízených odklonem (§ 307, § 309, § 179g)	Počet osob vyřízených v řízení před soudem (odsouzeno/zproštěno)	Počet stíhaných osob/počet osob, kterým bylo sdělené podezření	Počet osob postavených před soud (obžaloby/návrh na potrestání/DVT)	Počet osob vyřízených odklonem (§ 307, § 309, § 179g)	Počet osob vyřízených v řízení před soudem (odsouzeno/zproštěno)	Počet stíhaných osob/počet osob, kterým bylo sdělené podezření	Počet osob postavených před soud (obžaloby/návrh na potrestání/DVT)	Počet osob vyřízených odklonem (§ 307, § 309, § 179g)	Počet osob vyřízených v řízení před soudem (odsouzeno/zproštěno)
§ 226/ (256b)												
Pletichy v insolvenčním řízení	0	0	0	0	2	2	0	0/1	0	0	0	0/0
§ 256/ (128a)												
Zjednání výhody při zadání veřejné zakázky, při veřejné soutěži a veřejné dražbě	77	72	3	15/15	2	2	0	28/13	68	48	18	25/15
§ 257/ (128b)												
Pletichy při zadání veřejné zakázky a při veřejné soutěži	2	2	0	1/0	7	7	0	2/0	5	5	0	4/1
§ 258/ (128c)												
Pletichy při veřejné dražbě	0	0	0	0	2	1	1	3/0	3	3	0	0/0
§ 331/ (160)												
Přijetí úplatku	32	27	4	23/13	42	40	1	24/1	35	32	2	17/5
§ 332/ (161)												
Podplacení	69	68	1	72/17	81	78	2	58/0	74	55	18	51/11
§ 333/ (162)												
Nepřímé úplatkářství	0	0	0	3/0	4	4	0	1/0	2	2	0	3/0
Součet	180	169	8	111/45	140	134	4	114/15	187	145	38	100/32

IV. Nelegislativní materiály

Vládní koncepce boje s korupcí na léta 2018 až 2022 - tato vládní koncepce byla připravována v průběhu roku 2018 a byla schválena vládou České republiky na schůzi uskutečněné dne 17. prosince 2018 svým usnesením č. 855. Koncepce vymezuje čtyři prioritní oblasti boje s korupcí:

- 1) oblast „*Výkonná a nezávislá exekutiva*“ – v rámci níž se rovněž zaměřuje na posílení nezávislosti, materiálních a personálních kapacit orgánů činných v trestním řízení, ale také na vyšší míru odpovědnosti a nároků na ně kladených.
- 2) oblast „*Transparentnost a otevřený přístup k informacím*“
- 3) oblast „*Hospodárné nakládání s majetkem státu*“
- 4) oblast „*Rozvoj občanské společnosti*“

Již v roce 2020 byl též schválen **Akční plán boje s korupcí na roky 2021 a 2022**, podle kterého bylo i v roce 2022 postupováno.

Tyto dokumenty jsou dostupné na www.korupce.cz

V. Judikatura

Výběr rozhodnutí Ústavního soudu a Nejvyššího soudu dotýkající se korupční trestné činnosti je obsažen v Příloze č. 1 této zprávy.

VI. Hodnocení České republiky ze strany mezinárodních hodnotících mechanismů

Zde je třeba zmínit zprávu Evropské unie **Rule of Law** za rok 2022 pro jednotlivé členské země. Nejvyšší státní zastupitelství prostřednictvím národního zpravodaje poskytlo součinnost při přípravě této zprávy ve formě pohovoru a zaslání podkladů k jejímu zpracování. Předmětná zpráva jako celek vyznívá pro státní zastupitelství v zásadě pozitivně. Předmětem další diskuze ohledně metodologie tvorby zprávy bude zjištění zprávy o nepřiměřených délkách trestního řízení v závažných korupčních trestních věcech.

VII. Dotazníky, účast na hodnocení a připomínky k materiálům

Národní zpravodaj níže uvádí některé z vyplněných dotazníků nebo poskytnutých informací za rok 2021.

- 1) Spolupráce na podkladech k hodnocení České republiky v rámci hodnotícího mechanismu UNCAC
- 2) On-line vystoupení v rámci hodnotící mise GRECO (páté kolo hodnocení)
- 3) UNCAC – vyplnění dotazníku k business integrity
- 4) EU Justice Scoreboard 2023 – vyplnění dotazníku k AML

5) Podklady a řízený rozhovor pro Rule of Law Report 2022

Národní zpravodaj pravidelně interně zpracovával stanoviska či připomínkoval dokumenty předkládané k projednání Radě pro koordinaci boje k korupci, popř. v rámci standardního připomínkového řízení.

VIII. Účast na protikorupčních projektech

Nejvyšší státní zastupitelství se podpisem prohlášení o partnerství s Ministerstvem spravedlnosti zapojilo do **projektu „Zintenzivnění boje proti korupci zvyšováním povědomí veřejného sektoru se zaměřením na soudce, orgány činné v trestním řízení a veřejnou správu“**, spolufinancovaného z Finančního mechanismu EHP 2014 - 2021, realizovaného v rámci programu Řádná správa.

IX. Účast v poradních orgánech a pracovních skupinách

Rada vlády pro koordinaci boje s korupcí – národní zpravodaj se příležitostně účastnil jednání Rady jako náhradník za stálého člena Rady JUDr. Igora Stříže, nejvyššího státního zástupce – bližší informace na webových stránkách www.korupce.cz

X. Index vnímání korupce

Transparency international – Index vnímání korupce za rok 2022 – Česká republika si celosvětově polepšila z 49. příčky na 41. příčku (ze 180 hodnocených zemí), kterou zaujímá spolu s Gruzíí, Itálií a Slovinskem. V rámci zemí EU se Česká republika posunula z 19. místa na sdílené 16. místo (spolu s Itálií a Slovinskem). TI k výsledku zejména uvedla, že v České republice nadále chybí politikům jasná strategie a odhodlání přijímat ambiciózní a systémové změny.

Příloha č. 1**JUDIKATURA NEJVYŠŠÍHO SOUDU****K ustanovení § 256 trestního zákoníku****Usnesení NS ze dne 30. 3. 2022, sp. zn. 5 Tdo 88/2022**

https://www.nsoud.cz/Judikatura/judikatura_ns.nsf/WebSearch/984B2211636E4B87C125887300193C62?openDocument&Highlight=0,

Rozhodnutí:

Rozsudkem Obvodního soudu pro Prahu 1 ze dne 22. 2. 2021, sp. zn. 6 T 28/2018, byl obviněný J. S. uznán vinným přečinem **zjednáni výhody při zadávání veřejné zakázky, při veřejné soutěži a veřejné dražbě podle § 256 odst. 1 tr. zákoníku**. Za to mu byl podle téhož ustanovení za použití § 67 odst. 2 písm. b), odst. 3 a § 68 tr. zákoníku (správně § 68 odst. 1, odst. 2 a odst. 3 tr. zákoníku) uložen peněžitý trest ve výměře 50 denních sazeb po 1 000 Kč, tedy v celkové výši 50 000 Kč. Obvodní soud pro Prahu 1 rozhodl též o vině a trestech spoluobviněných I. Z. a právnické osoby – obchodní společnosti M., (dále též jen „M.“).

Proti zmíněnému rozsudku soudu prvního stupně podali odvolání obvinění J. S. a I. Z. a v neprospěch obviněného a spoluobviněné právnické osoby – obchodní společnosti M., též státní zástupce Obvodního státního zastupitelství pro Prahu 1. Městský soud v Praze o nich rozhodl usnesením ze dne 28. 7. 2021, sp. zn. 67 To 145/2021, tak, že všechna odvolání zamítl jako nedůvodná.

Nejvyšší soud o dovolání obviněného J. S. rozhodl tak, že ohledně obviněného J. S. a za použití § 261 tr. ř. také ohledně obviněné právnické osoby – obchodní společnosti M. částečně zrušil usnesení Městského soudu v Praze z 28. 7. 2021, sp. zn. 67 To 145/2021, a rozsudek Obvodního soudu pro Prahu 1 ze dne 22. 2. 2021, sp. zn. 6 T 28/2018, a další rozhodnutí obsahově navazující na zrušené části obou rozhodnutí, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu, a přikázal věc Obvodnímu soudu pro Prahu 1 k novému projednání a rozhodnutí.

Skutková zjištění:

Protože byl procesním stranám dostatečně znám způsob, jakým se obviněný dopustil citovaného přečinu, neopakoval Nejvyšší soud v usnesení ani ve stručnosti skutkovou větu výroku o vině, jejíž podstatný obsah však vyplývá z uvedeného

rozhodnutí.

Z odůvodnění:

Ke skutkovým okolnostem:

Obviněnému bylo třeba dát zejména za pravdu v tom, že u jemu soudy připisovaného jednání scházal znak úkoru vůči ostatním adresátům výzev, u nichž by vůbec mohlo dojít k jakékoli formě znevýhodnění před obviněnou M. Ke skutkovým okolnostem výběru soutěžitele na uzavření pachtovní smlouvy k nebytovému prostoru v domě v ulici XY lze stručně připomenout, že u prvního výběrového řízení, do něhož obviněný ani nezaslal nabídku jménem obchodní společnosti M., nelze vůbec uvažovat o získání výhody a současně vyvolání negativních důsledků pro jiné potenciální soutěžitele. Pokud jmenovaná obchodní společnost sama nesoutěžila a současně nebyla ani zapojena do soutěže na straně jejího vyhlášovatele, je vyloučeno, aby mohla jakkoli (zejména však protiprávně) zasahovat do průběhu veřejné soutěže. Druhé výzvy, o jejímž vyhlášení se měl obviněný dozvědět s předstihem pouhého jednoho dne a u níž byl stanoven termín pro podání návrhů smlouvy do 15. 9. 2016, se zúčastnila výhradně obchodní společnost M., zastupovaná obviněným J. S. Obálku s její nabídkou se však Komise obecního majetku Rady městské části Praha 1 rozhodla vůbec neotvírat a rovnou vyhlásit nové výběrové řízení. Obviněný se sice za pomoci rad M. S. neúspěšně pokoušel zvrátit rozhodnutí komise, avšak nelze opomenout jeho legitimní právo tímto způsobem postupovat a jménem M., se bránit jejímu vyřazení, pokud je považoval za nedůvodné. Této obchodní společnosti jako účastníku výběrového řízení nelze bez dalšího upřít oprávnění projevit nesouhlas s postupem vyhlášovatele a ohradit se proti takovému výsledku výběrového řízení. Rozhodně jeho počínání v tomto smyslu nemá povahu žádné deformace či pokřivení veřejné soutěže, již vůbec by nešlo o způsobení úkoru ostatním (nezúčastněným!) soutěžitelům a snahu opatřit sobě či jinému prospěch. Ani minimální časový předstih, v němž se obviněný dozvěděl o termínu vyhlášení výzvy k uzavření smlouvy o pachtu objektu v XY ulici, nemohl způsobit ohrožení soutěžního prostředí, resp. v posuzovaném případě neoprávněně ovlivnit vyhlášovatele v určení vybraného soutěžitele. Navíc jednodenní, z hlediska času tudíž zcela zanedbatelný, „náskok“ obviněného o datu vyhlášení výběrového řízení se nemohl fakticky projevit jako přednost ani ve vztahu k dalším hypotetickým soutěžitelům, protože ve skutečnosti se žádný jiný zájemce o pacht nepřihlásil, byť výzva byla řádně veřejně vyhlášena a taktéž byla stanovena přiměřená lhůta pro předkládání nabídek. K tomu je vhodné dodat, že v trestním řízení nebylo zjištěno, že by během jednoho dne, o nějž byla M., v předstihu informována o vyhlášení soutěže, tato obchodní společnost využila k nějakému druhu přípravy či strategie k formě či obsahu své nabídky a k jejímu prosazení v této veřejné soutěži. Ve třetím termínu konání veřejné soutěže na pacht prostoru kuchyně v ulici XY vyhlášeném dne 24. 11. 2016 s dobou předkládání nabídek do 28. 12. 2016, se zúčastnilo již více účastníků,

mezi nimi opět M., avšak tato obchodní společnost byla ze soutěže vyřazena pro nedodržení podmínek, a to pro opomenutí přiložit ekonomickou rozvahu a pro nedostatečné prokázání složení kauce pouhým příkazem k úhradě (srov. zápis č. 1/2017 z jednání Komise obecního majetku Rady městské části Praha 1 konané dne 11. 1. 2017, č. I. 1762 tr. spisu). Komise obecního majetku proto doporučila vybrat obchodní společnost MUSA catering, s. r. o. Rada městské části Praha 1 jako vyhlášovatel nakonec neukončil tuto veřejnou soutěž výběrem některého soutěžitele a objekt opět zůstal bez využití. K takovému výsledku veřejná soutěž dospěla i přesto, že obviněný měl podle zjištění soudů od M. S. informace o ostatních soutěžitelích a jejich počtu, nekonkretizované podrobnosti z jejich nabídek a dne 16. 1. 2017, což ale bylo až po termínu uzavření nabídkového řízení do soutěže, se obviněný měl dozvědět i výši ceny za pacht nabízené ostatními soutěžiteli. Z uvedeného stručného přehledu o průběhu jednotlivých soutěží je zřejmé, že fakticky jen v rámci poslední, třetí veřejné soutěže si lze představit skutečné konkurenční prostředí, protože o předmět výběrového řízení projevilo zájem více subjektů než obviněným ovládaná M. Stalo se tak přesto, že vždy došlo k veřejnému vyhlášení soutěže, vždy byla stanovena přiměřená lhůta pro podávání nabídek (cca dva měsíce), podmínky pro pacht nebytového prostoru nebyly jakýmkoli způsobem, kromě běžných (např. složení kauce soutěžitele), přizpůsobeny určitému potenciálnímu uchazeči, tudíž ani obviněné M., za účelem jejího vybrání. Z dosavadních zjištění soudů vyplývá, že v případě veřejných soutěží vyhlášovaných s cílem uzavřít co nejvýhodnější pachtovní smlouvu na provozování kuchyňského prostoru v ulici XY, v XY nelze bez dalšího dospět k názoru, že by vystupování obviněného J. S. v kooperaci s M. S., který byl sice členem Komise obecního majetku, nikoli již členem Rady městské části Praha 1, mohlo být posouzeno jako úkorné vůči možným uchazečům o využití předmětného prostoru v XY ulici. Jak bylo již uvedeno, ani v případě třetího konání veřejné soutěže nemohlo za daných skutkových okolností dojít k jakémukoli úkoru na straně ostatních soutěžitelů, protože M., byla z této veřejné soutěže vyřazena pro nesplnění shora uvedených stanovených a vyhlášených podmínek soutěže, kterou bylo řádné složení kauce. Obviněný se sám nijak netajil tím, že u dlouholetého známého M. S., s nímž se nepravdělně scházel, čerpal informace a rady ohledně možnosti získat prostor k podnikání v XY ulici, zejména pak na koho z Úřadu městské části Praha 1 se obrátit a projevít nesouhlas s rozhodnutím komise o vyřazení jím zastupované obchodní společnosti ze soutěže, nebo jakým způsobem vyplnit ekonomickou rozvahu (srov. č. I. 3274 tr. spisu). Podle instrukce M. S. obviněný sice kontaktoval člena Rady městské části Praha 1 J. V., který mu však stroze vysvětlil, že nabídka nebyla v pořádku (srov. č. I. 3309 tr. spisu), nebo T. M., podle kterého se obviněný v této záležitosti obrátil i na další členy komise, v čemž spatřoval jistý nátlak. Avšak sám svědek připustil, že takové případy, kdy se na něj obrací nespokojení účastníci veřejné soutěže týkající se zejména pachtu nemovitého majetku, nejsou nijak výjimečné. Telefonní kontakty pro navázání hovoru se svědkem, jak sám uvedl, lze

dohledat na webových stránkách městské části (srov. č. I. 3509 tr. spisu). Také tyto svědecké výpovědi svědčí o tom, že chování obviněného J. S. v reakci na vyloučení M., odpovídalo běžné situaci a nevymykalo se reakcím soutěžitelů v jiných případech téhož vyhlášovatele. Legitimní snaha obviněného zastupujícího neúspěšného uchazeče vysvětlit či napravit nedostatek v nabídce nepřekročila nijak běžné meze chování v podobných situacích. Povaha předávaných rad či doporučení M. S. obviněnému, jak zvrátit rozhodnutí o vyřazení M., se fakticky omezila jen na doporučení osoby, kterou by mohl telefonicky kontaktovat. Nešlo proto o žádnou manipulaci s nabídkami jednotlivých soutěžitelů, či jakýkoli jiný projev úkoru vůči nim. Významné je, že z rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 1, a to jak z výroku o vině, tak i z jeho odůvodnění nelze vyrozumět ty skutkové okolnosti, které podle soudu měly odpovídat znaku úkoru vůči ostatním adresátům vyhlášovaných výzev ve všech termínech soutěžení a jichž se měl dopustit v součinnosti s M. S. obviněný J. S. a jím zastoupená obchodní společnost M.

S chybějícím znakem úkoru na straně soutěžitelů odlišných od M., úzce souvisí nesprávné vyhodnocení povahy většiny informací sdělených obviněnému M. S., jak je obvodní soud shrnul v bodě 69. odůvodnění svého rozsudku. Tyto znalosti měly podle soudu poskytnout obviněné M., „výhodu“ ve smyslu znaku skutkové podstaty přečinu podle § 256 odst. 1 tr. zákoníku. Soud ale již blíže nevysvětlil, která z „informací“ M. S. měla ve skutečnosti zlepšit pozici obviněné obchodní společnosti v jednotlivých veřejných soutěžích, resp. alespoň ve třetí z nich při účasti celkem tří soutěžitelů. Soud prvního stupně zjevně neměl na zřeteli skutečnost, že výhoda některého ze soutěžitelů z hlediska trestní odpovědnosti podle § 256 odst. 1 tr. zákoníku musí spočívat v informaci, která reálně může vyvolat lepší postavení zvýhodňovaného soutěžitele, resp. ze strany soutěžitele je podstatné, že ji také v úmyslu získat pro sebe nebo pro jiného prospěch využije na úkor jiných soutěžitelů. V posuzovaném případě samotná povaha soudem vyjmenovaných „informací“, které podle dosavadních zjištění M. S. obviněnému předával, nemůže představovat zjednaní výhodnějších podmínek pro M., ve smyslu znaku objektivní stránky přečinu podle § 256 odst. 1 tr. zákoníku. Neschopnost, resp. nevyužitelnost získaných informací například o konání či termínu veřejné soutěže, případně o tom, že nabídky byly podány též dalšími subjekty (jen u třetího termínu), jimiž zjevně obviněný díky M. S. disponoval, nemohly poskytnout M., opravdové zlepšení podmínek účasti ve veřejné soutěži. Přiměřeně lze v této souvislosti odkázat na usnesení Nejvyššího soudu ze dne 11. 11. 2015, sp. zn. 5 Tdo 589/2015, v němž se skutkově jednalo o situaci jednoho obviněného soutěžitele, který získal v rámci výzvy zadavatele k upravení jeho původní nabídky informace o konkurenční cenové nabídce jiného soutěžitele. Přesto je obviněný vůbec nezpracoval do své nabídky, nevyužil je na úkor druhého soutěžitele tak, že by snížil své původní jednotkové ceny, přičemž Nejvyšší soud v citované věci neshledal samotnou znalost konkurenční nabídky za dostatečnou k naplnění objektivní stránky přečinu podle § 256 odst. 1 tr. zákoníku

v části zjednání výhodnějších podmínek na úkor jiných soutěžitelů či dodavatelů. V posuzované věci lze najít srovnatelné skutkové okolnosti, neboť jestliže se obviněný J. S. od svého známého M. S. dozvěděl některé skutečnosti týkající se ostatních soutěžitelů, rozhodně je nevyužil ke zvýhodnění vlastní nabídky a ovlivnění veřejné soutěže ve prospěch M.

Jak je patrné z výkladu v předchozích dvou bodech tohoto usnesení, Nejvyšší soud neshledal ve skutku, jak byl zjištěn soudy v předcházejícím řízení, dostatečný podklad pro závěr o právním posouzení jednání obviněného jménem M., jako přečinu zjednání výhody při zadávání veřejné zakázky při veřejné soutěži a veřejné dražbě podle § 256 odst. 1 tr. zákoníku. Přezkoumávané části výroku o vině v rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 1 lze vytknout přílišnou obsáhlost a nesrozumitelnost, zejména ve vztahu k obviněnému J. S. resp. spoluobviněné M., nelze jednoznačně přiřadit popsané okolnosti znakům skutkové podstaty podle § 256 odst. 1 tr. zákoníku. Samotný popis skutku je prakticky výhradně zaměřen na aktivní vystupování zemřelého M. S., tehdejšího člena Komise obecního majetku Rady městské části Praha 1, byť ani on zřejmě významně neovlivňoval zveřejnění samotného záměru uzavřít pachtovní smlouvu na nebytový prostor, a již vůbec zjevně neměl vliv na výsledek jednání této komise, pokud vždy došlo k jejímu skončení bez uzavření kontraktu, resp. k vyřazení obviněné M., možná pro určitou animozitu ostatních členů komise k jeho osobě, která byla do jisté míry rozeznatelná v jednotlivých projevech slyšených svědků. Vazby M. S. na obviněného J. S. a druh předávaných informací nedosáhly takové míry, resp., nebyly takové povahy, aby bylo možné tvrdit, že jednali společně, koordinovaně s cílem manipulovat veřejnou soutěž ve prospěch M., resp. takové snahy jsou v popisu skutku patrné výhradně na straně M. S., nikoli již u obviněného J. S. Lze jen zopakovat, že těžko shledat zjednání výhodnějších podmínek na straně M., na úkor potenciálních či reálných soutěžitelů, jestliže se obviněný do první veřejné soutěže jménem M., ani nepřihlásil, ve druhé byl jediným zájemcem a soutěž byla zrušena, ve třetím termínu byla obchodní společnost M., pro formální nedostatky její nabídky vyřazena. Také právní posouzení skutku, jak je vymezeno pod bodem 73. odůvodnění rozsudku obvodního soudu, se vztahuje pouze k jednání zemřelého M. S. V bodě 72. téhož rozsudku je přičítáno jednání obviněného J. S. obviněné právnické osobě M., avšak podobně jako ve výroku o vině i v této části odůvodnění rozsudku schází konkrétní označení okolností, kterými by mohly být naplněny znaky skutkové podstaty přečinu podle § 256 odst. 1 tr. zákoníku. Nejvyšší soud tedy nepovažuje za dostačující k vyvození trestní odpovědnosti obviněného J. S. a jím zastupované obchodní společnosti M., pokud se obviněnému v rovině osobních přátelských kontaktů s M. S. dostaly s minimálním předstihem později veřejné informace nebo v průběhu výběrového řízení některé neveřejné informace, jež však v daný okamžik neměly potenciál zmanipulovat samotné vyhlášení veřejné soutěže či výběr soutěžitele, s nímž by byla uzavřena smlouva o pachtu prostoru v XY ulici.

K ustanovení § 256 a § 332 trestního zákoníku

Usnesení NS ze dne 25. 5. 2022, sp. zn. 5 Tdo 991/2021

https://www.nsoud.cz/Judikatura/judikatura_ns.nsf/WebSearch/B87FC9CF0C836E8CC12588A50017DB30?openDocument&Highlight=0,

Rozhodnutí:

Rozsudkem Městského soudu v Praze ze dne 10. 10. 2019, sp. zn. 57 T 1/2017, byla obviněná E. B. pod bodem II. uznána vinnou **zločinem podplacení podle § 332 odst. 1 alinea 1, odst. 2 písm. a) tr. zákoníku a zločinem zjednání výhody při zadání veřejné zakázky, při veřejné soutěži a veřejné dražbě podle § 256 odst. 1, 2 písm. a), b), c) tr. zákoníku**. Obviněný D. M. byl pod bodem III. uznán vinným pomocí ke zločinu porušení předpisů o pravidlech hospodářské soutěže podle § 24 odst. 1 písm. c) a § 248 odst. 2 alinea 2, odst. 4 písm. b) tr. zákoníku, **zločinem podplacení podle § 332 odst. 1 alinea 1, odst. 2 písm. a) tr. zákoníku a pomocí k přečinu zjednání výhody při zadání veřejné zakázky, při veřejné soutěži a veřejné dražbě podle § 24 odst. 1 písm. c) a § 256 odst. 1 tr. zákoníku**.

Za to byl obviněný E. B. podle § 256 odst. 2 a § 43 odst. 1 tr. zákoníku uložen úhrnný trest odnětí svobody v trvání 4 roků, pro jehož výkon byla podle § 56 odst. 2 písm. a) tr. zákoníku zařazena do věznice s ostrahou. Podle § 67 odst. 1 tr. zákoníku jí byl dále uložen peněžitý trest ve výměře 730 denních sazeb po 5 000 Kč, tedy v celkové výši 3 650 000 Kč, a pro případ, že by peněžitý trest nebyl ve stanovené lhůtě vykonán, jí byl podle § 69 odst. 1 tr. zákoníku stanoven náhradní trest odnětí svobody v trvání 2,5 roku.

Obviněný D. M. byl městským soudem podle § 248 odst. 4 a § 43 odst. 1 tr. zákoníku odsouzen k úhrnnému trestu odnětí svobody v trvání 4 roků, pro jehož výkon byl podle § 56 odst. 2 písm. a) tr. zákoníku zařazen do věznice s ostrahou. Podle § 67 odst. 1 tr. zákoníku mu byl také uložen peněžitý trest ve výměře 600 denních sazeb po 4 000 Kč, tedy v celkové výši 2 400 000 Kč, a pro případ, že by tento trest nebyl ve stanovené lhůtě vykonán, soud určil náhradní trest odnětí svobody v trvání 2 roků.

Městský soud v Praze rozhodl citovaným rozsudkem současně o vině a trestu spoluobviněných V. D., Z. Č., J. K. a R. Ž.

V adhezním řízení soud rozhodl podle § 228 odst. 1 tr. ř. a obviněným V. D., E. B. a R. Ž., uložil povinnost zaplatit společně a nerozdílně poškozené Nemocnici Na Homolce, se sídlem Roentgenova 2/37, Praha 5, IČ: 000 23 884, na náhradu škody

částku 49 500 000 Kč.

Proti shora uvedenému rozsudku Městského soudu v Praze podali odvolání obvinění V. D., E. B., D. M., R. Ž., a také státní zástupce Vrchního státního zastupitelství v Praze. Obviněný R. Ž., dne 8. 11. 2020 zemřel, jeho trestní stíhání proto bylo zastaveno. Z podnětu odvolání ostatních obviněných i státního zástupce Vrchní soud v Praze rozsudkem ze dne 27. 1. 2021, sp. zn. 8 To 67/2020, částečně zrušil napadený rozsudek Městského soudu v Praze podle § 258 odst. 1 písm. c), d), e), f), odst. 2 tr. ř., a to ohledně obviněného V. D. v bodě II. výroku o vině, ve výroku o trestu a ve výroku o náhradě škody, ohledně obviněného D. M. v celém rozsahu a ohledně E. B. ve výroku o trestu odnětí svobody a způsobu jeho výkonu a ve výroku o náhradě škody. Podle § 259 odst. 3 tr. ř. vrchní soud sám v rozsahu zrušeného výroku o vině obviněného V. D. vyslovil vinu, uložil mu trest a povinnost nahradit poškozené Nemocnici Na Homolce škodu ve výši 49 500 000 Kč. Dále vrchní soud rozhodl o vině obviněného D. M. **zločinem podplacení podle § 332 odst. 1, 2 písm. a) tr. zákoníku**, za který mu podle § 332 odst. 2 tr. zákoníku uložil trest odnětí svobody v trvání 2 roků, jehož výkon mu podle § 81 odst. 1 a § 82 odst. 1 tr. zákoníku podmíněně odložil na zkušební dobu v trvání 2 roků, zároveň tomuto obviněnému uložil podle § 67 odst. 1 tr. zákoníku peněžitý trest ve výměře 600 denních sazeb po 4 000 Kč, celkem tedy 2 400 000 Kč. Obviněnou E. B. soud podle § 256 odst. 2 a § 43 odst. 1 tr. zákoníku odsoudil k úhrnnému trestu odnětí svobody v trvání 3 roků s podmíněným odkladem jeho výkonu na zkušební dobu v trvání 4 roků. Současně vrchní soud poškozenou Nemocnici Na Homolce podle § 229 odst. 1 tr. ř. odkázal s jejím nárokem na náhradu škody vůči obviněné E. B. na řízení ve věcech občanskoprávních.

Proti rozsudku Vrchního soudu v Praze ze dne 27. 1. 2021, sp. zn. 8 To 67/2020, podali obvinění dovolání E.B., D. M. a nejvyšší státní zástupce (v neprospěch obviněné E.B.).

Nejvyšší soud dovolání obviněných i nejvyššího státního zástupce odmítl.

Nejvyšší soud dále upozornil, že obviněný D. M. byl odsouzen rozsudkem Vrchního soudu v Praze ze dne 1. 2. 2022, sp. zn. 3 To 29/2021, a byl mu uložen podle § 240 odst. 3 a § 43 odst. 2 tr. zákoníku souhrnný trest odnětí svobody v trvání 6 let, pro jehož výkon byl podle § 56 odst. 2 písm. a) tr. zákoníku zařazen do věznice s ostrahou, dále mu byl uložen peněžitý trest ve výměře 730 denních sazeb po 5 000 Kč, tedy v celkové výši 3 650 000 Kč, a trest zákazu činnosti spočívající v zákazu výkonu advokacie na dobu 10 let. Podle § 43 odst. 2 tr. zákoníku byl současně zrušen výrok o trestu z rozsudku Vrchního soudu v Praze ze dne 27. 1. 2021, sp. zn. 8 To 67/2020, jakož i všechna další rozhodnutí obsahově navazující na tento výrok, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu. Nejvyšší soud

proto nemohl ohledně obviněného D. M. v daném dovolacím řízení přezkoumávat výrok o trestu, neboť byl citovaným rozsudkem zrušen.

Skutková zjištění:

Nejvyšší soud konstatoval, že skutky, jimiž byli obvinění uznáni vinnými, jsou poměrně rozsáhle popsány v označených rozsudcích soudů prvního a druhého stupně, stranám jsou dostatečně známy, a proto na ně lze plně odkázat a neuváděl je znovu v předmětném usnesení.

Z odůvodnění:

(pozn. je možno upozornit zejména na tzv. extrémní nesoulad mezi skutkovými zjištěními a provedenými důkazy, zásadu rovného zacházení a zákaz diskriminace, vyčíslení škody a zásadu solidární odpovědnosti škůdců)

K tzv. extrémnímu nesouladu mezi skutkovými zjištěními a provedenými důkazy:
Přestože obviněná E. B. formálně namítá existenci tzv. extrémního nesouladu mezi skutkovými zjištěními a provedenými důkazy, z obsahu jejich konkrétních výhrad existence takového rozporu nevyplývá. V první řadě je nutno podotknout, že obviněná z velké části staví své výtky na kritice kvality odůvodnění rozhodnutí soudů nižších stupňů, zejména soudu odvolacího. Nejvyšší soud v tomto ohledu připomíná, že dovolání proti důvodům rozhodnutí není podle § 265a odst. 4 tr. ř. přípustné. *Povinnost odvolacího soudu řádně odůvodnit své rozhodnutí navíc neznamena bez dalšího potřebu reagovat na každou jednotlivou námitku obhajoby, avšak vyžaduje se přiměřeně dostatečná míra odůvodnění* (srov. například usnesení Ústavního soudu ze dne 24. 8. 2021, sp. zn. III. ÚS 1735/21). V posuzované trestní věci se odvolací soud ohledně obviněné E. B. ztotožnil se závěry soudu prvního stupně učiněnými ve vztahu ke skutkovým zjištěním, včetně rozsahu a výsledku provedení dokazování a hodnotících úvah, na základě kterých soud ke svým závěrům dospěl (srov. zejména body 33. a 48. napadeného rozsudku odvolacího soudu). Za této procesní situace není nezbytně nutné zabývat se podrobně jednotlivými výtkami předloženými v odvolání, postačí adekvátně, tj. racionálně logickým způsobem se vypořádat s argumentačními tvrzeními odvolávající se strany řízení. To platí tím spíše v případě, jestliže odvolací soud vycházel z podrobných zjištění učiněných soudem prvního stupně a popsaných zcela vyčerpávajícím způsobem v odůvodnění jeho rozsudku. Vedle záznamů z elektronického deníku spoluobviněného V. D. se podkladem pro skutkové závěry soudu prvního stupně stala nejen celá řada listinných důkazů, ale soud měl k dispozici i výpovědi svědků, z nichž vyplýval průběh skutkového děje naznačeného v elektronickém deníku. Své úvahy, jimiž byl veden při hodnocení důkazů, soud prvního stupně pečlivě, srozumitelně a přesvědčivě vyložil, přitom se neopomenul vypořádat s připomínkami

či tvrzeními obhajoby. Ve zdůvodnění zjištěných skutkových okolností se soud opíral o výsledky jím provedeného dokazování, respektoval konkrétní obsah důkazů bez zjevné tendence upřednostnit ty, které by podpořily některou ze stran trestního procesu. V tomto ohledu proto může Nejvyšší soud v podrobnostech odkázat zejména na bod 105. rozsudku soudu prvního stupně.

Nejvyšší soud zdůrazňuje, že *při objasnění a zjištění skutkového stavu je nutno zohlednit prokázané okolnosti v celém komplexu, nikoli jen vytrhávat jednotlivé dílčí fragmenty z kontextu*, jak činí obviněná ve svém dovolání. *Skutečnost, že se soudy nižších stupňů z různých verzí skutkového děje přiklonily k verzi uvedené v obžalobě a učinily tak s podporou velké skupiny opatřených a provedených důkazů, jejichž obsah nebyl nijak deformován, a tento svůj postup řádně a přesvědčivě zdůvodnily, nemůže bez dalšího založit vadu tzv. extrémního nesouladu.* Jak bylo již konstatováno, Nejvyšší soud neshledal žádné pochybení v procesním postupu soudu prvního stupně, jehož skutkové závěry podávají ve svém souhrnu ucelený obraz o okolnostech spáchání skutku, za který byla obviněná odsouzena.

Namítá-li obviněný, že samotné předávání úplatků obviněnému V. D. je podpořeno toliko prostřednictvím záznamů z elektronického deníku, Nejvyšší soud podotýká, že tomuto tvrzení nelze přisvědčit, jak již bylo naznačeno v předcházejícím odstavci tohoto usnesení. Nejprve je však třeba zdůraznit, že obviněným zpochybňovaný elektronický deník nelze bez dalšího považovat za důkazní prostředek s nižší vypovídací hodnotou, který by měl být a priori považován za zcela nevěrohodný, či záznamy v něm za nedůvěryhodné. Jak správně konstatoval již soud prvního stupně na shodné výhrady obhajoby obviněných, po něm též odvolací soud, je nutné na tento důkaz nahlížet jako na každý jiný ve věci opatřený důkaz, jehož spolehlivost či věrohodnost soudy hodnotí podle stejných kritérií jako jiné důkazy nejen jednotlivě, ale i v souhrnu s dalšími důkazy podle § 2 odst. 6 tr. ř. Nutno zdůraznit, že již soud prvního stupně přistoupil ke zkoumání obsahu elektronického deníku s vysokou mírou odpovědnosti a pečlivosti, jednotlivé záznamy týkající se trestné činnosti spoluobviněných důsledně konfrontoval s jinými důkazy, zejména s údaji z kalendářů dotčených osob, s přepisy textových zpráv a e-mailové komunikace. Soudu prvního stupně nelze vytýkat jeho hodnotící závěr, podle něhož v zásadě všechny provedené důkazy nepřipouštějí sebemenší pochybnosti o tom, že by v deníku neměly být zachyceny reálné a pravdivé skutečnosti. Odvolací soud se s tímto hodnocením ztotožnil, byť ve vztahu k obviněnému D. M. dovedl, že na základě provedených důkazů nebyla vyvrácena jeho obhajoba, podle níž se nijak nepodílel na uzavření smlouvy o poskytování právní pomoci N. pro advokátní kancelář ŠACHTA & PARTNERS, v. o. s., proto zrušil celý výrok o vině ohledně tohoto obviněného a v rámci nově vysloveného skutku podstatně omezil rozsah skutkových zjištění, která byla soudem právně posouzena jako pomoc ke zločinu porušení předpisů o pravidlech hospodářské soutěže a pomoc k přečinu zjednání výhody při

zadání veřejné zakázky, při veřejné soutěži a veřejné dražbě. Z hlediska dovolacího přezkumu je však podstatné, že ani odvolací soud nijak nezpochybil dokazování prostřednictvím elektronického deníku jako takové a Nejvyšší soud nemá možnost, ale ani důvod správnost tohoto závěru jakkoli korigovat. Nad rámec úvah předestřených zejména soudem prvního stupně k povaze a možnostem využití zápisů ve sporném elektronickém deníku je možné uvést příklad jiného druhu důkazního prostředku, který je zpravidla vyhotovován v průběhu času, a v případech páchaní trestné činnosti související s vedením účetní dokumentace jsou jako důkaz naprosto běžně využívány právě záznamy v účetnictví vedené účetní jednotkou. Právě obsah, druh i rozsah účetních listin tak může sloužit k usvědčení pachatelů, kteří se dopouští protiprávního jednání nejen při manipulaci s účetnictvím, a to rozličným způsobem, například vkládáním nepravdivých dokladů, zkreslování obsahu listin apod., ale i jinak, pokud lze obsah účetních dokumentů vyhodnotit jako potvrzující konkrétní činnost v rozporu s právem, která může naplnit znaky konkrétní skutkové podstaty trestného činu. *Přestože pořizování záznamů pachatele v podobě deníku, v němž si sám zapisuje vlastní trestné jednání, rozhodně není běžné, není důvod nepřiznat takovémuto důkaznímu prostředku použitelnost v trestním řízení a bez dalšího jej vyloučit z důkazů, které by mohly přispět k objasnění páchané trestné činnosti.*

K zásadě rovného zacházení a zákazu diskriminace:

Zcela nad rámec dovolacího přezkumu Nejvyšší soud pouze na základě znalosti trestního spisu ve stručnosti uvádí, že o zapojení obviněné do přípravy zadávacího řízení, jež mělo být uspořádáno za účelem naplnění vytyčeného a mezi spoluobviněnými dohodnutého cíle nelze shledat žádné pochybnosti. Přestože záznamy z tzv. deníku vedeného obviněným V. D. umožňovaly již orgánům činným v přípravném řízení vést vyšetřování určitým směrem za účelem objasnění způsobu fungování protiprávního jednání tohoto obviněného, do něhož se zapojily i další osoby, podařilo se opatřit a v řízení před soudem provést další důkazy, jejichž obsah koresponduje se zaznamenanými skutečnostmi. Například svědek J. K. mimo jiné vypověděl, že původně obviněný R. Ž. s ním konzultoval dílčí aspekty připravované veřejné zakázky ještě před zahájením zadávacího řízení, přičemž bylo všeobecně známo, že se i s obviněnou E. B. budou soutěže účastnit. Zapojení této obviněné vyplývá rovněž ze zajištěné elektronické komunikace mezi původně obviněným R. Ž., a druhou jednatelkou obchodní společnosti B., dcerou obviněné L. B. ze dne 7. 9. 2007. V podstatě lze vyloučit, že by sama obviněná nevěděla nic o konkrétních opatřeních, která byla průběžně realizována mimo jiné právě v rámci přesného vymezení předmětu připravované veřejné zakázky (viz č. I. 4649-4651 tr. spisu). Tyto skutečnosti logicky musely být známy všech účastníkům dohody o průběhu a výsledku zadávacího řízení, jinak by bylo ohroženo vítězství sdružení obviněných R. Ž. a E. B. Postrádá-li obviněná právní hodnocení otázky protiprávnosti spolupráce mezi zadavatelem a budoucím předem dohodnutým dodavatelem veřejné zakázky

na přípravě zadávací dokumentace, Nejvyšší soud dodává, že v tomto případě šlo o zjevné porušení zásady rovného zacházení a zákazu diskriminace podle § 6 odst. 1 zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, v rozhodném znění (dále jen „ZVZ“). I navazující rozhodovací praxe Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže (viz například rozhodnutí ze dne 19. 12. 2008, sp. zn. S257/2008/VZ) v tomto ohledu sice připustila možnost budoucího uchazeče podílet se na přípravě zadávací dokumentace, avšak pouze za předpokladu, že by nebyl oproti jiným dodavatelům jakkoli zvýhodněn. V posuzované věci nicméně bylo jasně prokázáno, že účelově založené sdružení B.-Ž. bylo oproti ostatním potenciálním dodavatelům ve výhodnější pozici, a to v několika ohledech. Například v důsledku znalosti předchozích účetních operací (jejich frekvence i charakteru), jejichž údaje zadavatel výslovně odmítl ostatním uchazečům poskytnout (č. I. 225-232 části 2. přílohy 6/3 tr. spisu), dále bylo tomuto sdružení umožněno využít personální kapacitu příslušného oddělení N., přestože tento zadavatel veřejné zakázky na výslovný dotaz o možnosti přechodu stávajícího účetního týmu na budoucího dodavatele služeb sdělil ostatním uchazečům, že „je zásadně věcí uchazeče, aby zabezpečil poskytování služeb svými pracovníky“ (č. I. 270 části 2. přílohy 6/3 tr. spisu). Další nespornou výhodou, která nese prvky porušení zásady nediskriminace, je prokazatelný podíl původně spoluobviněného R. Ž., na samotném zpracování zadávací dokumentace, s jejímiž parametry tak musel být obeznámen dříve než ostatní potenciální dodavatelé (z metadat souboru bylo zjištěno, že autorem části zadávací dokumentace byl právě jmenovaný obviněný jako člen sdružení - č. I. 4737 tr. spisu). Pokud jde o otázku právního hodnocení spojení účetních služeb a služeb medicínského práva, nutno konstatovat, že nejde jen o velmi *nestandardní spojení těchto dvou odborných odvětví, které nejsou běžně poskytovány jedním subjektem, ale právě tento požadavek rovněž svědčí o porušení zásady zákazu diskriminace* ve smyslu § 6 odst. 1 ZVZ. Podle Nejvyššího soudu je nepochybné, že *poptávání vzájemně nesouvisejících plnění v rámci předmětu jedné veřejné zakázky bezdůvodně omezuje trh a diskriminuje ty dodavatele, kteří by mohli podat nabídku na poskytnutí služeb v jednotlivém oboru, avšak nejsou schopni nabídnout plnění v takto, zjevně záměrně sdružených odvětvích* (srov. například rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 2. 3. 2010, č. j. 62 Af 7/2010-135; kasační stížnost proti tomuto rozsudku zamítl Nejvyšší správní soud rozsudkem ze dne 18. 1. 2011, č. j. 2 Afs 59/2010-183).

K otázce vyčíslení škody:

Nejvyšší soud se při posouzení otázky způsobu vyčíslení škody N. v souvislosti s protiprávním jednáním spoluobviněných včetně obviněné E. B. nemá důvod odchylovat od úvah soudu prvního stupně, jak je vyložil v bodě 106. odůvodnění svého rozsudku. Určení výše škody na základě rozdílu mezi nabídkovými cenami sdružení B.-Ž. a sdružení Š.-S. reflektuje podle Nejvyššího soudu adekvátně stav, který by nastal, pokud by veřejnou zakázku „Účetní a medicínsko-právní služby“

nebylo získalo sdružení B.-Ž., ale v zadávacím řízení prokazatelně znevýhodněné sdružení Š.-S., jehož nabídka se po zmanipulovaném vyhodnocení veřejné zakázky umístila na druhém místě. Snaží-li se obviněná E. B. zpochybnit reálnost výše nabídkové ceny sdružení Š.-S., Nejvyšší soud podotýká, že *při ocenění předmětu plnění nutno vždy přihlídnout k jeho povaze, přičemž zejména v případě poskytování služeb se hodnota oceňovaného plnění nedá vždy vymežit zcela jednoznačně, vždy musí jít o určitý odhad, který by však měl mít reálný základ.* Při kalkulaci nabídkové ceny je potřeba zohlednit poměrně velké množství vstupních parametrů jako nákladovou složku ceny, do které se promítají jednak fixní náklady na provoz dodavatele, jednak náklady související přímo s výkonem konkrétní činnosti pro budoucího odběratele, očekávaný zisk, počet a strukturu zaměstnanců mimo jiné též z pohledu jejich seniority a zkušeností či použitelného know-how, rozsah a obtížnost jiných zakázek, které bude dodavatel plnit v rozhodném období pro své jiné partnery atd. Tyto parametry se přitom u jednotlivých poskytovatelů služeb mohou významně lišit. Lze v tomto ohledu souhlasit se soudem prvního stupně, že různí dodavatelé mohou například vzhledem k vyšší či nižší efektivitě práce plnit totožný objem práce prostřednictvím jiného počtu zaměstnanců. *Při tvorbě nabídkové ceny nelze případně vyloučit ani strategii spočívající v záměru poskytovat poptávané služby se zcela zanedbatelným ziskem, neboť pro dodavatele může být z hlediska jeho dlouhodobých cílů významné již samotné získání veřejné zakázky.* Stanovení nabídkové ceny je v každém jednotlivém případě výsledkem obchodního rozhodnutí a vyhodnocení podnikatelského rizika dodavatele, který nemusí být vždy nutně motivován výlučně dosažením co nejvyššího zisku, nýbrž například i možností nabýt do svého „portfolia“ referenční zakázku nezbytnou pro splnění kvalifikačních předpokladů v zadávacích řízeních, kterých se hodlá účastnit v budoucnu.

K zásadě solidární odpovědnosti škůdců a k adheznímu řízení:

Znění § 438 odst. 1 občanského zákoníku vyjadřuje zásadu solidární odpovědnosti škůdců v případech společně způsobené škody více škůdci s cílem prohloubit odpovědnost za protiprávní jednání a důsledně zabezpečit ochranu poškozeného. *Solidární neboli společná a nerozdílná odpovědnost má poškozenému poskytnout výhodnější možnosti domoci se náhrady škody, neboť si podle svého rozhodnutí může vybrat pouze některého ze škůdců a uplatňovat vůči němu celý svůj nárok.* Ze znění § 438 odst. 1 a 2 občanského zákoníku také vyplývá, že solidární odpovědnost je obecným pravidlem, výjimkou, z něhož je právě dílčí odpovědnost více škůdců, na niž zákon pamatuje pouze v odůvodněných případech. *Zásadním hlediskem pro použití pravidla tzv. dělené odpovědnosti nemůže být ani míra zavinění, ani podíl na prospěchu ze společné trestné činnosti každého z více škůdců, tedy též spolupachatelů trestné činnosti, v důsledku které došlo ke vzniku škody.* Vzhledem k tomu, že primární zájem zákonné úpravy odpovědnosti za škodu, resp. k jejímu odčinění je soustředěn k poškozenému a k ochraně jeho práv, přichází v úvahu v situacích, v nichž výsledky dokazování přesvědčivě dokládají, že rozhodnutím

o dílčí (dělené) odpovědnosti nebude zájem poškozeného a uspokojení jeho nároku na náhradu škody nikterak ohroženo (např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 12. 3. 2008, sp. zn. 8 Tdo 317/2008, uveřejněné pod T 1081, sešit 44 v Souboru trestních rozhodnutí Nejvyššího soudu, který vydávalo Nakladatelství C. H. Beck, Praha, 2008).

Z hlediska posouzení opodstatněnosti námitky nejvyššího státního zástupce považuje Nejvyšší soud za zásadní jeho tvrzení, že podkladem pro změnu adhezního výroku ohledně obviněné E. B. byla pro odvolací soud *nesprávná aplikace pravidla tzv. dělené odpovědnosti* ve smyslu § 438 odst. 2 občanského zákoníku. Na tomto místě je však potřeba zdůraznit, že vrchní soud neučinil kategorický právní závěr o použití § 438 odst. 2 občanského zákoníku, neboť v bodě 52. odůvodnění napadeného rozsudku toliko konstatoval, že míra zavinění, ke které je u náhrady škody potřeba vždy přihlížet, je v tomto případě poměrně obtížně procentuálně nebo poměrně zjistitelná, a bylo by proto nespravedlivé uložit obviněné povinnost nahradit celou způsobenou škodu. Vrchní soud navíc ani sám nerozhodl o dílčí odpovědnosti obviněné E. B. k náhradě škody poškozené N., ale ve vztahu ke jmenované obviněné odkázal poškozenou s jejím nárokem na náhradu škody na řízení ve věcech občanskoprávních.

Vzhledem k tomu, že odvolací soud explicitně nevyslovil v napadeném rozsudku právní závěr k otázce odpovědnosti obviněné E. B. jako spolupachatelky stíhané trestné činnosti, kterým by stanovil nutnost využít u této obviněné pravidlo dělené (též dílčí) odpovědnosti podle § 438 odst. 2 občanského zákoníku, nebylo ani možné takový výrok napadnout mimořádným opravným prostředkem. Z tohoto důvodu Nejvyšší soud posoudil dovolání nejvyššího státního zástupce tak, že fakticky směřuje proti procesnímu postupu Vrchního soudu v Praze jako soudu odvolacího. Logicky totiž nemůže být dovolání podáno proti výroku, který není v napadeném rozhodnutí vysloven. Je nutné konstatovat, že související odůvodnění rozsudku vrchního soudu (srov. bod 52.), v němž byly vyjádřeny úvahy pro změnu adhezního výroku, je nepochybně velmi kusé, neobsahuje bližší argumenty pro případnou výjimku z pravidla solidární odpovědnosti za škodu u obviněné E. B., dokonce naznačuje nesprávné hledisko pro úvahu o důvodech pro postup podle § 438 odst. 2 občanského zákoníku, pokud odkazuje na menší míru zavinění obviněné za způsobení škodlivého následku, jak Nejvyšší soud vyložil například ve výše citovaném usnesení ze dne 12. 3. 2008, sp. zn. 8 Tdo 317/2008. *Hledisko účasti některého z více škůdců může mít svůj význam pro případné vypořádání mezi všemi škůdci ve smyslu § 439 občanského zákoníku, nemůže však být důvodem pro využití výjimečného pravidla o dělené odpovědnosti podle § 438 odst. 2 občanského zákoníku*, jak naznačoval odvolací soud. Rovněž je vhodné poznamenat, že výrok o odkázání poškozené N. s jejím nárokem na náhradu škody vůči obviněné E. B. na občanskoprávní řízení ještě nevyklučuje naplnění podmínky pro případné rozhodnutí

soudu v tomto budoucím řízení vedeném mimo rámec trestního řízení. Nejde však o adhezní výrok, který by byl zatížen vadou hmotněprávního posouzení a vyžadoval zásah Nejvyššího soudu za účelem jeho nápravy. Adhezní řízení tvoří součást trestního řízení a zásadně nepřichází v úvahu, aby bylo vedeno samostatně, pokud nejsou důvody pro pokračování řízení o vině a trestu obviněného. Smyslem adhezního řízení je rozhodnout o nároku poškozeného jako procesní strany trestního řízení a není účelné, aby se vedlo řízení podle trestního řádu výlučně jen o nároku poškozeného na náhradu škody nebo nemajetkové újmy či vydání bezdůvodného obohacení v situaci, v níž otázka viny a trestu byla již pravomocně rozhodnuta. Je-li navíc primárním smyslem adhezního řízení ochrana zájmů poškozeného, aby se mu co nejdříve dostalo napravení škodlivého následku vyvolaného trestným činem, nelze v tomto případě dospět k závěru, že by dotčeným výrokem napadeného rozsudku byla poškozené N. upřena její práva, neboť jí nic nebrání domáhat se svého nároku cestou žaloby na náhradu škody před civilním soudem.

K ustanovení § 331 trestního zákoníku

Usnesení NS ze dne 24. 3. 2022, sp. zn. 6 Tdo 105/2022

[https://www.nsoud.cz/Judikatura/judikatura_ns.nsf/WebSearch/5452D48E80E1DB9C12588700017BD80?openDocument&Highlight=0,](https://www.nsoud.cz/Judikatura/judikatura_ns.nsf/WebSearch/5452D48E80E1DB9C12588700017BD80?openDocument&Highlight=0)

Rozhodnutí:

Rozsudkem Obvodního soudu pro Prahu 10 ze dne 14. 4. 2021, sp. zn. 1 T 124/2019, byl obviněný P. S. uznán vinným **zločinem přijetí úplatku podle § 331 odst. 1 alinea 1, odst. 3 písm. b) tr. zákoníku**, za který byl podle § 331 odst. 3 tr. zákoníku odsouzen k trestu odnětí svobody v trvání 3 let, jehož výkon byl podle § 81 odst. 1 a § 82 odst. 1 tr. zákoníku podmíněně odložen na zkušební dobu v trvání 24 měsíců. Podle § 67 odst. 1 a § 68 odst. 1, 2 tr. zákoníku mu byl uložen peněžitý trest ve výměře 100 denních sazeb, s výší jedné denní sazby 2.000 Kč, tedy v celkové výši 200.000 Kč.

Proti označenému rozsudku podali odvolání obviněný a státní zástupce Obvodního státního zastupitelství pro Prahu 6. Rozsudkem Městského soudu v Praze ze dne 12. 10. 2021, sp. zn. 8 To 202/2021, byl napadený rozsudek soudu prvního stupně podle § 258 odst. 1 písm. b), e) tr. ř. v celém rozsahu zrušen a podle § 259 odst. 3 písm. a), b) tr. ř. bylo znovu rozhodnuto tak, že obviněný byl uznán vinným **zločinem přijetí úplatku podle § 331 odst. 1 alinea 1, odst. 3 písm. b) tr. zákoníku**, za který byl podle § 331 odst. 3 tr. zákoníku odsouzen k trestu odnětí svobody v trvání 3 let, jehož výkon byl podle § 81 odst. 1 a § 82 odst. 1 tr. zákoníku podmíněně odložen na zkušební dobu v trvání 3 let. Podle § 67 odst. 1 a § 68 odst. 1, 2 tr. zákoníku mu byl

uložen peněžitý trest ve výměře 100 denních sazeb, s výší jedné denní sazby 2.000 Kč, tedy v celkové výši 200.000 Kč.

Obviněný P. S. podal proti rozsudku Městského soudu v Praze dovolání, o kterém Nejvyšší soud rozhodoval v neveřejném zasedání. Nejvyšší soud dovolání obviněného P. S. odmítl.

Skutková zjištění:

Obviněný se výše uvedeného trestného činu dopustil tím, že dne 14. 1. 2013 mezi 13:22 a 13:30 hodin v XY, na parkovišti před budovou XY, XY, t. č. jako státní zástupce XY vykonávající ve smyslu § 174 odst. 1 tr. ř. dozor nad zachováváním zákonnosti v přípravném řízení trestním ve věci vedené na Obvodním státním zastupitelství pro Prahu 2 pod sp. zn. 1 ZN 3465/2012, týkající se podezření ze spáchání přečinu ohrožení pod vlivem návykové látky podle § 274 odst. 1, odst. 2 písm. a) tr. zákoníku, kterého se měl dne 14. 12. 2012 dopustit v té době podezřelý V. K., nar. XY, ačkoliv nejméně od 9. 1. 2013 od O. H., t. č. soudce XY, věděl, že je proti v té době podezřelému V. K. vedeno souběžné trestní řízení pro hospodářskou trestnou činnost, a tudíž mu muselo být zřejmé, že v jeho případě nebudou splněny podmínky § 307 tr. ř. pro podmíněné zastavení trestního stíhání, tak po předchozí vzájemné dohodě s O. H., kterého předtím téhož dne 14. 1. 2013 telefonicky kontaktoval rodinný příslušník V. K., B. Š., nar. XY, přijal od O. H. pod krycí legendou předání „prospektů na Suzuki“ finanční hotovost ve výši 50 000 Kč, kterou dne 14. 1. 2013 vybral V. K. ze svého bankovního účtu č. XY a která byla v zalepené bílé obálce pro obviněného viditelně vložena mezi reklamními materiály předávanými O. H., tuto částku obviněný přijal za účelem ovlivnění průběhu jím dozorovaného trestního řízení vedeného proti V. K. tak, aby mohlo být následně v jeho trestní věci rozhodnuto o podmíněném zastavení trestního stíhání podle § 307 tr. ř., k čemuž však obviněný nakonec nepřistoupil, a namísto toho podal obžalobu, a to pouze kvůli vysoké hladině alkoholu v krvi obviněného V. K. v době způsobení dopravní nehody, což ale obviněný zjistil až v době po převzetí a ponechání si předmětné finanční hotovosti, nejdříve však 29. 1. 2013, kdy bylo Obvodnímu státnímu zastupitelství pro Prahu 2 doručeno usnesení o zahájení trestního stíhání V. K. ze dne 24. 1. 2013, č. j. KRPA-161331/TČ-2012-000045-43.

Z odůvodnění:

(pozn. je možno upozornit zejména na účast obviněného na výslechu svědka a provedení důkazu výpovědí svědka)

K možnosti účasti obviněného na výslechu svědka:

K výtce dovolatele, že mu policejní orgán neumožnil účastnit se výslechu svědka O. H. v přípravném řízení, když oznámení o konání uvedeného úkonu neobsahovalo poučení o tom, že se jej může účastnit, nelze než ve shodě se státním zástupcem konstatovat, že tvrzení dovolatele, že se neměl možnost předmětného výslechu účastnit, se objevilo až následně v souvislosti s posunem důkazní situace, přičemž dovolatel možnost účastnit se předmětného výslechu měl, což také konstatoval nalézací soud (obviněný byl o obou termínech výslechu svědka řádně a včas vyrozuměn a tohoto se mohl i zúčastnit, srov. str. 6 rozsudku). Z výpovědi svědka P. S. vyplynulo, že obviněný byl vyrozuměn o všech termínech výslechu jmenovaného svědka, ani k jednomu výslechu se nedostavil, byl vyrozuměn datovou zprávou, neomluvil se a nežádal o posun termínu. Pro ilustraci lze zmínit, že obviněný ve svém trestním oznámení na svědka P. S. uvedl, že vyšetřovatelům věřil, věděl, že těžiště dokazování je před soudem, a proto nepovažoval za nutné se nějakého výslechu svědků osobně zúčastňovat. To samozřejmě rovněž svědčí pouze o tom, že o možnosti účastnit se výslechu svědka obviněný věděl, sám se však rozhodl v rámci své obhajovací taktiky výslechu se neúčastnit, neboť se koncentroval na výslech svědka soudem, avšak k tomu nedošlo, neboť svědek využil svého práva nevypovídat. Pokud obviněný v těchto souvislostech argumentoval svým přípisem ze dne 1. 11. 2018 na č. I. 831 spisu, jde o jeho žádost zpětně nahlédnout do protokolu o výpovědi uvedeného svědka (mj. s výslovným potvrzením, že se obviněný vzdal práva na obhájce a hodlal se hájit sám, což rovněž podporuje závěr o plné orientaci při takto praktikovaném procesním postupu), v níž pouze zpětně vyjádřil svůj předpoklad, že by mu účast u výslechu svědka zřejmě nebyla umožněna. Přípis však ničeho nedokazuje stran zájmu obviněného se výslechu svědka účastnit v aktuálním čase realizace výslechu, o němž byl obviněný opakovaně vyrozumíván. Nelze tedy akceptovat procesní námitky nevědomosti obviněného o možnosti účastnit se výslechu svědka v přípravném řízení, zvláště pokud obviněný dlouhodobě vykonával funkci státního zástupce, sám se vzdal procesního práva na obhájce a z vlastní praxe orgánu dozoru nad přípravným řízením trestním měl i mnohaleté praktické znalosti trestního řádu.

K provedení důkazu výpovědi svědka:

Nejvyšší soud se ztotožňuje i s názorem státního zástupce, že *nelze automaticky v každém stádiu trestního řízení relativizovat stanovisko svědků, kteří v předchozím stádiu řízení využili svého zákonného práva nevypovídat (zejména pak podle § 100 odst. 2 tr. ř. pro obavy z vlastního trestního stíhání) a opakovaným předvoláváním a aktualizací stanoviska nevypovídat na ně vyvíjet tlak se záměrem dosáhnout jejich svědecké výpovědi. Pokud tak svědek vyjádřil oprávněně v hlavním líčení před nalézacím soudem vůli nevypovídat, je třeba toto jeho stanovisko respektovat i v následujícím stadiu trestního řízení a není povinností odvolacího soudu, má-li v úmyslu provést důkaz svědeckou výpovědí takového svědka, jej opakovaně předvolávat k veřejnému zasedání.* Na základě toho byl odvolací soud, který tento

důkaz ve veřejném zasedání znovu provedl postupem podle § 211 odst. 4 tr. ř., oprávněn vyhodnotit výpověď svědka odlišně od soudu nalézacího a učinit změnu ve skutkových zjištěních, jež (jak upozornil státní zástupce) je z hlediska právního posouzení skutku nerozhodná, neboť v obou případech se jedná toliko o posouzení formy úmyslu, a žalované jednání tedy při obou těchto variantách naplňuje stejnou skutkovou podstatu téhož trestného činu a hodnocení výpovědi svědka nemá žádný zásadní dopad na posouzení viny obviněného jako takové. Nejedná se tedy ani o situaci, na niž poukazoval podle argumentace obviněného Ústavní soud v nálezu ze dne 1. 4. 2015, sp. zn. I. ÚS 2726/2014, v němž vyjádřil nutnost provést důkaz odvolacím soudem, chce-li tento důkaz hodnotit odlišně od soudu prvního stupně, neboť v předmětné trestní věci takový odlišně hodnocený důkaz proveden byl a obviněný vyjádřil pouze nesouhlas se způsobem provedení důkazu.

Usnesení NS ze dne 13. 7. 2022, sp. zn. 8 Tdo 533/2022

https://www.nsoud.cz/Judikatura/judikatura_ns.nsf/WebSearch/E162398B919B3DA4C12588CB0017BFA7?openDocument&Highlight=0,

Rozhodnutí:

Rozsudkem Obvodního soudu pro Prahu 4 ze dne 22. 9. 2021, sp. zn. 3 T 175/2018, byl obviněný V. H. uznán vinným přečinem zneužití pravomoci úřední osoby podle § 329 odst. 1 písm. a) tr. zákoníku a **zločinem přijetí úplatku podle § 331 odst. 1 alinea první, odst. 3 písm. b) tr. zákoníku**. Za tyto trestné činy byl obviněný odsouzen podle § 331 odst. 3 a § 43 odst. 1 tr. zákoníku k úhrnnému trestu odnětí svobody v trvání tří roků, jehož výkon mu byl podle § 81 odst. 1 a § 82 odst. 1 tr. zákoníku podmíněně odložen na zkušební dobu v trvání tří let. Podle § 67 odst. 1 tr. zákoníku za použití § 68 odst. 1, 2. tr. zákoníku mu byl uložen peněžitý trest ve výměře 75.000 Kč v 75 denních sazbách ve výši 1.000 Kč a podle § 73 odst. 1 tr. zákoníku trest zákazu činnosti spočívající v zákazu výkonu povolání v bezpečnostních sborech České republiky na dobu tří let.

Městský soud v Praze jako odvolací soud usnesením ze dne 18. 1. 2022, sp. zn. 8 To 325/2021, podle § 256 tr. ř. odvolání obviněného jako nedůvodné zamítl.

Takto soudy rozhodly poté, co Nejvyšší soud v této trestní věci usnesením ze dne 22. 10. 2020, sp. zn. 8 Tdo 982/2020, zrušil rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 13. 5. 2020, sp. zn. 8 To 79/2020, i další rozhodnutí na něj obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu, a podle § 265l odst. 1 tr. ř. přikázal Městskému soudu v Praze, aby věc v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl, neboť Nejvyšší soud shledal naplněným důvod dovolání podle § 265b odst. 1 písm. k) tr. ř., protože odvolací soud nerozhodl o odvolání

obviněného.

Proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 18. 1. 2022, sp. zn. 8 To 325/2021, jako soudu odvolacího v trestní věci vedené u Obvodního soudu pro Prahu 4 pod sp. zn. 3 T 175/2018, podal obviněný dovolání. Nejvyšší soud dovolání obviněného odmítl.

Skutková zjištění:

Výše uvedeného trestného činu se obviněný dopustil tím, že jako XY Policie České republiky v hodnosti XY a hlavní zpracovatel trestní věci č. j. KRPA-56030/TČ-2016-000075 vedené proti obviněným M. D., nar. XY, A. B., nar. XY, P. Ch., nar. XY, M. P., nar. XY, a V. M., nar. XY, stíhaným pro zločin úvěrového podvodu podle § 211 odst. 1, 5 písm. a) tr. zákoníku a pro přečin poškození cizích práv podle § 181 odst. 1, 2 písm. b) tr. zákoníku, na svém pracovišti v budově Policie České republiky v XY, XY č. XY, dne 17. 2. 2017 v souvislosti s plněním svých služebních povinností v rámci výše uvedeného trestního řízení, když M. D. vracel věci zajištěné u něj při domovní prohlídce, v záměru získat pro sebe neoprávněný majetkový prospěch s ohledem na přístup do vyšetřovacího spisu z pozice jeho zpracovatele, nabídl M. D. za neupřesněnou finanční hotovost flash disk, ke kterému uvedl, že byl zajištěn během domovní prohlídky provedené v rámci uvedeného trestního řízení u A. B., a že jsou na něm kompromitující materiály na syna A. B. a M. P., ačkoliv obviněnému ve skutečnosti nabídl flash disk tvořící přílohu č. 2 znaleckého posudku vyhotoveného RNDr. Klímou, ke kterému měl M. D. vzhledem ke svému procesnímu postavení v předmětném trestním řízení přístup, načež dne 27. 2. 2017 obviněný během telefonického hovoru M. D. sdělil, že „kdyby potřeboval nějaké kompro na B., není problém s tou fleškou se nějak dohodnout, vím o ní jen já, je tam tohoto na něj dost, i M. by mohl mít problémy, nějak se můžeme dohodnout a fleška nemusí bejt tady“, přičemž během následujících hovorů dne 28. 2. 2017 obviněný M. D. uvedl, že k flash disku je třeba přinést nějaké „podklady“, na základě kterých mu disk vydá s tím, že o předmětný flash disk projevil zájem i A. B., k čemuž obviněný sdělil, že „je ochoten to i zaplatit“, a že „záleží na vás, bylo by to za stopadesát, vám se to vyplatí jako budoucí investice“, a poté dne 2. 3. 2017 v době od 8.11 hod. do 8.26 hod., po přechozí telefonické dohodě s M. D., jej obviněný odvedl na svoje pracoviště do své kanceláře v 6. poschodí, kde M. D. na služebním počítači ukázal soubory na flash disku zn. Samsung 64 GB 3.0, a během jejich prohlížení mu obviněný sděloval, že „vy tři jakoby spolupracujete, tak tohle, kdyby se muselo přiložit oficiálně a rozpracovat, tak to nemůžu napsat, že jo, tak pod šestku nepůjdete ani jeden, co si budem vykládat, tohle otevřít, tak M., jestli se na něčem podílel, tak ten by byl v prdeli, plně, ten by nešel pod vosum“, načež předmětný flash disk předal M. D. a posunky naznačil, že očekává protiplnění, přičemž M. D. se dotázal, jestli by nešlo

o 5.000 Kč méně, s čímž obviněný souhlasil, a nato M. D. vyndal z připravené obálky bankovku o nominální hodnotě 5.000 Kč, obálku předal obviněnému s finanční hotovostí ve výši 145.000 Kč, kterou obviněný převzal, v obálce hotovost přepočítal, aniž by ji z ní vyndal, a nato uschoval pod šanony spisu položené na psacím stole své kanceláře pro svoji potřebu s vědomím, že se jedná o úplatek, o který požádal, čímž v postavení úřední osoby ve smyslu § 127 odst. 1 písm. e) tr. zákoníku v souvislosti s plněním svých služebních povinností porušil § 2 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii ČR, ve znění pozdějších předpisů, a § 45 odst. 1 písm. a, b), i) s § 46 odst. 1 zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, ve znění pozdějších předpisů.

Z odůvodnění:

Otázky ohledně technické specifikace zařízení, které bylo použito při předstíraném převodu, jež svědkovi poskytla GIBS, nebyly připuštěny, což v písemném vyhotovení rozsudku odůvodnil soud prvního stupně tím, že k úplnému zjištění skutkového stavu bylo možné dojít i bez využití těchto utajovaných informací, a proto nebyly s ohledem na možné nežádoucí důsledky spjaté s jejich vyzrazením tyto otázky připuštěny. K provedení konfrontace soud neshledal dostatečné důvody (srov. bod 20. rozsudku soudu prvního stupně). Proti tomuto postupu brojil obviněný v dalším odvolání, z jehož podnětu se v následujícím odvolacím řízení odvolací soud vypořádal s tím, že se neztotožnil se závěrem soudu prvního stupně o zákazu části výpovědi svědka M. D. z důvodů utajených skutečností podle § 99 tr. ř. Přisvědčil obviněnému, že výslech přípustný ohledně nahrávacího zařízení byl podle § 99 odst. 3 tr. ř. Byť byl svědek vázán mlčenlivostí, které nebyl zbaven, neshledal soud porušení práva na spravedlivý proces, neboť nalézací soud mohl dotazy obhájce týkající se záznamového zařízení a jeho umístění na svědkovi či jeho věcech zamítnout jako nesouvisející s předmětem dokazování. Plně však souhlasil s nalézacím soudem, že k úplnému zjištění skutkového stavu bylo možné dospět i bez těchto obviněným požadovaných informací týkajících se záznamového zařízení GIBS (srov. bod 21. usnesení odvolacího soudu). Nejvyšší soud k těmto správným úvahám pro úplnost dodává, že podle § 99 odst. 2, 3 tr. ř. svědek nesmí být vyslýchán tehdy, jestliže by svou výpovědí porušil státem uloženou nebo uznanou povinnost mlčenlivosti, ledaže byl této povinnosti příslušným orgánem nebo tím, v jehož zájmu tuto povinnost má, zproštěn. Tento zákaz výslechu se nevztahuje na svědeckou výpověď týkající se trestného činu, stran něhož má svědek oznamovací povinnost podle trestního zákona. Rovněž se nevztahuje na svědeckou výpověď o utajovaných informacích klasifikovaných ve zvláštním zákoně stupněm utajení „Důvěrné“ nebo „Vyhrazené“. Z těchto pravidel je zřejmá správnost úvah odvolacího soudu, avšak je třeba zdůraznit, že soudy obou stupňů důvodně shledaly, že technické záležitosti ohledně nahrávacího zařízení GIBS, jež měl svědek v době odposlouchávání obviněného na sobě, pro závěr o vině obviněného nebyly určující. Skutkové i právní

závěry bylo možné učinit i bez jejich znalosti. Lze proto uzavřít, že nepřipuštěním zmiňovaných dotazů obviněného nedošlo k porušení pravidel spravedlivého procesu a nejednalo se ani o zjevný rozpor s obsahem provedených důkazů ve smyslu důvodu podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. Svědek M. D. byl sice řádně vyslechnut až při hlavním líčení dne 26. 8. 2021, avšak při plném respektu k právu obviněného na obhajobu. Z hlediska zachování práva na spravedlivý proces bylo rozhodující, že soudní řízení bylo spravedlivé jako celek (srov. např. nálezy Ústavního soudu ze dne 23. 2. 2015, sp. zn. I. ÚS 2852/14, a ze dne 7. 11. 2017, sp. zn. IV. ÚS 2867/16). Nepřipuštění otázek obhájce ohledně podrobné specifikace a způsobu používání utajovaných záznamových zařízení nevedlo k vážnému porušení pravidel, neboť šlo pouze o otázky pomocného charakteru, a tudíž i bez jejich zodpovězení byla vina obviněného jinými důkazními prostředky řádně a dostatečně objasněna.

K ustanovení § 332 trestního zákoníku

Usnesení NS ze dne 9. 2. 2022, sp. zn. 7 Tdo 40/2022

https://www.nsoud.cz/Judikatura/judikatura_ns.nsf/WebSearch/DD1EF03D7B2CBABBC125883F0017D70A?openDocument&Highlight=0,

Rozhodnutí:

Rozsudkem Okresního soudu v Kolíně ze dne 28. 7. 2021, č. j. 4 T 8/2021-328, byl obviněný R. H. uznán vinným účastenstvím ve formě pomoci podle § 24 odst. 1 písm. c) tr. zákoníku ke **zločinu podplacení podle § 332 odst. 1 alinea první, odst. 2 písm. b) tr. zákoníku**, ve znění účinném do 31. 1. 2019, za který mu byl uložen podle § 67 odst. 2 písm. b) tr. zákoníku samostatný peněžitý trest o výměře 50 denních sazeb s výši denní sazby 200 Kč, tedy v celkové výši 10 000 Kč.

Proti předmětnému rozsudku podal odvolání jak obviněný R. H., tak státní zástupce, který podal odvolání v neprospěch obviněného do výroku o trestu. Na základě odvolání státního zástupce Krajský soud v Praze rozsudkem ze dne 5. 10. 2021, č. j. 13 To 239/2021-351, podle § 258 odst. 1 písm. d), odst. 2 tr. ř. částečně zrušil rozsudek pouze ve výroku o trestu a podle § 259 odst. 3 tr. ř. opětovně rozhodl tak, že obviněného R. H. odsoudil podle § 332 odst. 2, § 67 odst. 2 písm. a), odst. 3 a § 68 odst. 1, odst. 2 tr. zákoníku k samostatnému peněžitému trestu v počtu 50 denních sazeb ve výši 200 Kč, tedy v celkové výši 10 000 Kč. Odvolání obviněného pak podle § 256 tr. ř. zamítl.

Proti rozhodnutí soudu druhého stupně podal nejvyšší státní zástupce v neprospěch obviněného dovolání z důvodu uvedeného v § 265b odst. 1 písm. h) tr. ř. [s účinností od 1. 1. 2022 jde o dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. i) tr. ř.], neboť dle jeho

názoru napadeným rozsudkem byl obviněnému uložen trest ve výměře mimo trestní sazbu stanovenou v trestním zákoně na trestný čin, jímž byl uznán vinným.

Nejvyšší soud dovolání nejvyššího státního zástupce podané v neprospěch obviněného odmítl.

Skutková zjištění:

Výše uvedeného zločinu se obviněný podle skutkových zjištění Okresního soudu v Kolíně vyjádřených ve výroku rozsudku dopustil tím, že dne 20. 7. 2012, v době kolem 09:00 hodin, v kanceláři číslo dveří 202, budovy M. ú. XY, na žádost J. M. záměrně předal M. K., referentu státní správy a samosprávy, ve funkci vedoucího Oddělení evidence vozidel a schvalování technické způsobilosti vozidel, Odboru dopravy, M. ú. XY, finanční hotovost ve výši 4 000 Kč jako neoprávněnou odměnu za to, že shora uvedená úřední osoba obratem vyřídila správní řízení spočívající ve schválení technické způsobilosti jednotlivě dovezeného vozidla podle §§ 34, 35 zákona č. 56/2001 Sb., o podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích a o změně zákona č. 168/1999 Sb., o pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla), ve znění zákona č. 307/1999 Sb., ve znění účinném do 31. 12. 2014, a to konkrétně vozidla BMW X5, VIN: XY, vedeno pod č. j. D - 50412/2012, a vozidla BMW X5, VIN: XY, vedeno pod č. j. D - 50413/2012, a uvedeného jednání se dopustil, ačkoliv věděl, že takto konal vůči úřední osobě a byl s tím srozuměn.

Z odůvodnění:

(pozn. je možno upozornit zejména na ukládání peněžitého trestu,

K ukládání peněžitého trestu:

Důvod dovolání podle § 265b odst. 1 písm. i) tr. ř. [do 1. 1. 2022 dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. h) tr. ř.], je dán, jestliže byl uložen takový druh trestu, který zákon nepřipouští, nebo byl uložen trest ve výměře mimo trestní sazbu stanovenou v trestním zákoně za trestný čin, jímž byl uznán vinným. Nejvyšší státní zástupce konkrétně namítl, že samostatný peněžitý trest ve výměře 50 denních sazeb je trestem pod spodní hranici zákonné trestní sazby (mimo trestní sazbu) u zločinu podplacení podle § 332 odst. 1 alinea první, odst. 2 písm. b) tr. zákoníku. Nejvyšší soud však této námitce nepřiznal opodstatnění.

Nejvyšší státní zástupce je toho názoru, že v případě uložení peněžitého trestu jako trestu samostatného existuje přímá souvislost mezi počtem uložených denních sazeb a sazbou trestu odnětí svobody za konkrétní trestný čin. Současně vychází

z přepočtu jedna denní sazba peněžitého trestu – dva dny odnětí svobody. Má za to, že v konkrétním případě, pokud byl obviněný uznán vinným zločinem podplacení podle § 332 odst. 1 alinea první, odst. 2 písm. b) tr. zákoníku [byť ve formě pomoci podle § 24 odst. 1 písm. c) tr. zákoníku, což pro tento právní názor není podstatné], u něhož je stanovena sazba trestu odnětí svobody od 1 do 6 let, je na místě uložit peněžitý trest minimálně ve výměře 183 denních sazeb, což podle přepočtu nejvyššího státního zástupce odpovídá 366 dnům trestu odnětí svobody, tedy přibližně jednomu roku. Pokud byl peněžitý trest uložen toliko v počtu denních sazeb 50 a nikoliv minimálně 183 je tento trest uložen mimo trestní sazbu.

Zatímco každá skutková podstata trestného činu obsahuje v části týkající se trestu výměru trestu odnětí svobody (jedná se o univerzální trest), pak tomu tak není v případě ostatních trestů, a to ani trestu peněžitého. Neexistuje tedy, na rozdíl od trestu odnětí svobody, u jednotlivých skutkových podstat trestných činů rozsah (počet denních sazeb), které lze za konkrétní trestný čin uložit. Trestní zákoník obsahuje jen jedinou výměru peněžitého trestu, a to v ustanovení § 68 odst. 1 tr. zákoníku, ze kterého vyplývá, že je možné uložit peněžitý trest nejméně 20 a nejvíce 730 denních sazeb, bez ohledu na to, zda jde o samostatný trest nebo je ukládán vedle jiného trestu. Existuje proto jediná dolní hranice pro ukládání peněžitého trestu, a tou je 20 denních sazeb. Z tohoto úhlu pohledu je tedy možné dospět k závěru, že pokud byl uložen peněžitý trest ve výměře 50 denních sazeb, je to výměra trestu, kterou trestní zákoník připouští a není trestem, který byl uložen pod spodní hranici zákonné trestní sazby.

Přestože k této otázce doposud relevantní judikatura neexistuje, je možné přijmout názor, který Nejvyšší soud zaujal ve vztahu k trestu obecně prospěšných prací, spočívající v závěru, že matematický přepočet nelze aplikovat striktně (rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 28. 3. 2001, sp. zn. 7 Tz 41/2001). Obdobně lze poté vyjít z další argumentace tohoto rozhodnutí. Ukládání peněžitého trestu však nemůže vycházet z pouhé priority možnosti teoretického přepočtu jedné denní sazby peněžitého trestu na dva dny odnětí svobody (§ 68 odst. 3 a § 69 odst. 2 tr. zákoníku), a následně od ní zvažovat možnost uložení samostatného peněžitého trestu. Touto úvahou by bylo možno ukládat peněžitý trest jen v těch případech, kde by trest odnětí svobody nepřesahoval dobu 1 460 dní, což by však vyloučilo uložení peněžitého trestu v řadě dalších případů, s čímž zákonodárce nepočítal, neboť nijak neomezil trestné činy, za které lze peněžitý trest ukládat, proto lze peněžitý trest uložit i například za zvlášť závažný zločin.

Nejvyšší státní zástupce poukázal i na ustanovení § 68 odst. 3 tr. zákoníku, ze kterého vyplývá, že dvojnásobek počtu denních sazeb nesmí ani spolu s uloženým trestem odnětí svobody (pokud by byl peněžitý trest uložen jako trest vedlejší) a náhradním trestem odnětí svobody za trest domácího vězení přesahovat horní

hranici trestní sazby trestu odnětí svobody. K tomuto ustanovení lze uvést, že *zákonodárce omezuje horní hranici trestní sazby, nikoliv dolní hranici. Omezení horní hranice zákonodárcem dává smysl, jelikož jde o to zabránit uložení zcela nepřiměřeného trestu, navíc takový postup je postupem ve prospěch obviněného. Naopak dolní hranici trestní sazby zákonodárce nijak neomezuje, což svědčí o tom, že ji nijak omezovat nechce (s výjimkou § 68 odst. 1 tr. zákoníku).*

Obdobně lze pak argumentovat i ve vztahu k ustanovení § 69 odst. 2 tr. zákoníku, ve kterém je uveden přepočít v případě přeměny peněžitého trestu na trest odnětí svobody, dle kterého každá zcela nezaplacená částka odpovídající jedné denní sazbě se počítá za dva dny odnětí svobody. *Tento přepočít pouze reaguje na situaci, kdy se nepodaří vykonat peněžitý trest (zaplacením). Jedná se o sankční mechanismus nastupující při nezaplacení peněžitého trestu a se stanovením výměry peněžitého trestu nemá žádnou souvislost. Jde o dvě zcela odlišné věci v odlišných fázích trestního řízení.*

Pokud by měl zákonodárce v úmyslu navázat stanovení počtů denních sazeb u peněžitého trestu, který je ukládán samostatně, na sazby trestů odnětí svobody, pak by tak učinil výslovně v některém z trestních prepisů, obdobně jako v případě omezení horní hranice v § 68 odst. 3 tr. zákoníku. Pokud tak neučinil, svědčí to o tom, že zde byl *ponechán prostor pro úvahu soudu* v rozsahu 20 až 730 denních sazeb, při spáchání jakéhokoliv trestného činu, samozřejmě při splnění podmínek § 67 tr. zákoníku. Pokud by Nejvyšší soud přijal argumentaci nejvyššího státního zástupce, omezil by práva obviněného ve vztahu k možnosti uložit tento trest od 20 denních sazeb a dostal by se do rozporu se zásadou zákonnosti trestních sankcí, jelikož by sám svým rozhodnutím zúžil zákonnou možnost uložit tento trest v rozsahu 20 až 730 denních sazeb jak předpokládá trestní zákoník.

K ustanovení § § 331 a § 333 trestního zákoníku

Usnesení NS ze dne 8. 6. 2022, sp. zn. 8 Tdo 362/2022

https://www.nsoud.cz/Judikatura/judikatura_ns.nsf/WebSearch/E66C495A70FD065BC12588A70017F2F6?openDocument&Highlight=0,

Rozhodnutí:

Rozsudkem Obvodního soudu pro Prahu 1 ze dne 18. 6. 2021, č. j. 3 T 50/2019-317, byl obviněný V. L. uznán vinným **přečinem nepřímého úplatkářství podle § 333 odst. 1 tr. zákoníku** ve spolupachatelství podle § 23 tr. zákoníku. Za to byl podle § 333 odst. 1, § 67 odst. 1, 3 a § 68 tr. zákoníku odsouzen k samostatnému peněžitému trestu stanovenému ve výměře 100 denních sazeb ve výši 750 Kč, tj.

v celkové výměře 75 000 Kč.

Proti tomuto rozsudku soudu prvního stupně podal obviněný odvolání, které bylo usnesením Městského soudu v Praze z 2. 12. 2021, sp. zn. 8 To 210/2021, podle § 256 tr. ř. jako nedůvodné zamítnuto.

Dovolání obviněného bylo Nejvyšším soudem odmítnuto.

Pro úplnost je vhodné uvést, že soudy nižších stupňů nerozhodovaly ve věci obviněného V. L. poprvé. Původně bylo trestní řízení vedeno nejen proti dovolateli, ale též proti spoluobviněným J. B. a Ľ. H., přičemž daná věc byla u Obvodního soudu pro Prahu 1 vedena pod sp. zn. 3 T 93/2014. Prvním rozsudkem tohoto soudu ze dne 21. 8. 2017, sp. zn. 3 T 93/2014, byl obviněný V. L. uznán vinným **přečinem nepřímého úplatkářství podle § 333 odst. 1 tr. zákoníku**, spáchaným ve spolupachatelství podle § 23 tr. zákoníku, za což byl podle § 333 odst. 1 tr. zákoníku odsouzen k trestu odnětí svobody v trvání 8 měsíců, jehož výkon byl podle § 81 odst. 1 a § 82 odst. 1 tr. zákoníku podmíněně odložen na zkušební dobu v trvání 18 měsíců. Soud zároveň rozhodl o vině a trestu u obviněných J. B. a Ľ. H. Následně věc projednával Městský soud v Praze, jehož rozsudkem ze dne 1. 3. 2018, sp. zn. 8 To 32/2018, byl z podnětu odvolání státního zástupce Obvodního státního zastupitelství pro Prahu 1, podaného v neprospěch obviněných J. B. a V. L., podle § 258 odst. 1 písm. d), e), odst. 2 tr. ř. zrušen výrok o trestu týkající se obou obviněných. Na základě § 259 odst. 3 písm. b) tr. ř. byl obviněný V. L. nově odsouzen podle § 333 odst. 1 tr. zákoníku k trestu odnětí svobody v trvání 8 měsíců, jehož výkon byl podle § 81 odst. 1 a § 82 odst. 1 tr. zákoníku podmíněně odložen na zkušební dobu v trvání 18 měsíců, a dále podle § 67 odst. 1 a § 68 odst. 1, 2 tr. zákoníku k peněžitému trestu ve výměře 100 denních sazeb, přičemž denní sazba byla určena částkou 2 000 Kč, podle § 69 odst. 1 tr. zákoníku, pro případ, že by peněžitý trest nebyl ve stanovené době vykonán, byl stanoven náhradní trest odnětí svobody v trvání 3 měsíců. Předmětným rozsudkem odvolacího soudu byl nově uložen trest také obviněnému J. B. Nakonec byla výrokem podle § 256 tr. ř. zamítnuta odvolání obviněných J. B. a V. L. jako nedůvodná. O dovoláních obou jmenovaných obviněných posléze rozhodoval Nejvyšší soud. Usnesením ze dne 13. 3. 2019, sp. zn. 8 Tdo 1551/2018, bylo dovolání obviněného J. B. podle § 265i odst. 1 písm. c) tr. ř. odmítnuto, zatímco z podnětu dovolání obviněného V. L. byla napadená rozhodnutí ve vztahu k jeho osobě podle § 265k odst. 1, 2 tr. ř. zrušena a věc byla podle § 265l odst. 1 tr. ř. přikázána Obvodnímu soudu pro Prahu 1 k novému projednání a rozhodnutí.

V další fázi řízení byla usnesením Obvodního soudu pro Prahu 1 ze dne 7. 5. 2019, č. j. 3 T 93/2014-2027, podle § 23 odst. 1 tr. ř. věc obviněného V. L. vyloučena ze společného řízení a nadále vedena pod novou sp. zn. 3 T 50/2019. Druhým

rozsudkem soudu prvního stupně ze dne 6. 6. 2019, č. j. 3 T 50/2019-61, byl obviněný podle § 226 písm. a) tr. ř. zproštěn obžaloby, neboť nebylo prokázáno, že se stal skutek, pro nějž byl stíhán. Z podnětu odvolání státního zástupce Obvodního státního zastupitelství pro Prahu 1 (dále v této pasáži jen „státní zástupce“) byl usnesením Městského soudu Praze ze dne 30. 1. 2020, č. j. 8 To 22/2020-111, podle § 258 odst. 1 písm. a), b), c) tr. ř. napadený rozsudek zrušen a věc podle § 259 odst. 1 tr. ř. vrácena soudu prvního stupně k novému rozhodnutí. Třetím rozsudkem Obvodního soudu pro Prahu 1 ze dne 28. 5. 2020, č. j. 3 T 50/2019-132, byl obviněný opět podle § 226 písm. a) tr. ř. zproštěn obžaloby, neboť nebylo prokázáno, že se stal skutek, pro nějž byl stíhán. Z podnětu dalšího odvolání státního zástupce však byl usnesením Městského soudu v Praze ze dne 14. 10. 2020, č. j. 8 To 268/2020-167, podle § 258 odst. 1 písm. a), b), c) tr. ř. napadený rozsudek zrušen a věc byla podle § 259 odst. 1 tr. ř. vrácena soudu prvního stupně k novému rozhodnutí. Jeho v pořadí čtvrtým rozsudkem ze dne 3. 12. 2020, č. j. 3 T 50/2019-191, byl obviněný opět zproštěn obžaloby, tentokrát podle § 226 písm. b) tr. ř., neboť v žalobním návrhu označený skutek není trestným činem. K odvolání státního zástupce byl usnesením Městského soudu v Praze ze dne 26. 1. 2021, č. j. 8 To 16/2021-220, podle § 258 odst. 1 písm. a), b), c) tr. ř. napadený rozsudek zrušen a věc byla podle § 259 odst. 1 tr. ř. vrácena prvoinstančnímu soudu k novému rozhodnutí. Podle § 262 tr. ř. bylo odvolacím soudem zároveň nařízeno, aby předmětná věc obviněného V. L. byla projednána a rozhodnuta jiným samosoudcem. Následovalo vyhlášení již shora citovaného – pátého rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 1 ze dne 18. 6. 2021, č. j. 3 T 50/2019-317, odvolání, proti němuž bylo nyní dovoláním napadeným usnesením Městského soudu v Praze jako nedůvodné zamítnuto.

Skutková zjištění:

Výše uvedeného trestného činu se obviněný dopustil tím, že společně s již pravomocně odsouzenými J. B. a L. H. činili následující kroky, konkrétně

odsouzený J. B. společně s J. H. starším a J. H. mladším dne 18. 4. 2013 v čase 10:30 hodin v kanceláři v XY, ulice XY, v užívání obchodní společnosti L. R., IČ: XY, toho času sídlem v XY, požadovali po statutárním orgánu a členu představenstva obchodní společnosti L. R., svědkovi V. K., v souvislosti s investičním záměrem projektu V.– výstavba domů pro seniory, v úmyslu získat pro sebe neoprávněnou výhodu spočívající v přímém majetkovém obohacení, úplatek ve výši nejprve 1 000 000 Kč, kdy postupným zvyšováním, zejména ze strany odsouzeného J. B., byla tato částka navýšena až na 20 000 000 Kč, za to, že svým vlivem a prostřednictvím dalších osob, zejména V. L., budou působit na výkon pravomoci některých v dané věci konajících a rozhodujících úředních osob M. o. Č. R., aby tyto zařídily, že směnná smlouva uzavřená mezi Nadačním fondem V. a obchodní

společností L. R., na základě dodatku č. 2 rámcové smlouvy o bezúplatném převodu vlastnictví mezi M. o. Č. r. a Nadačním fondem V., jenž se dotýká objektu P. situovaného na adrese XY, který byl v roce 2006 bezúplatně převeden M. o. Č. r. na Nadační fond V., mohla být zcela naplněna a obchodní společnost L. R., mohla v co nejkratší době realizovat svůj projekt V., kdy v průběhu řady osobních schůzek do tohoto jednání osobně vstoupil i V. L., jako osoba mající příslušné kontakty na M. o. Č. r., který v rámci svého působení zejména dne 10. 7. 2013 ve své kanceláři navrhl odsouzenému J. B. a svědkovi V. K., že věc může být vyřešena trojstrannou dohodou o narovnání mezi M. o. Č. r., obchodní společností L. R., a Nadačním fondem V. s tím, že M. o. Č. r. přesvědčí finančními náklady v milionech, přičemž se bude muset jít až k prvnímu náměstkovi, z čehož je zřejmé, že V. L. byl seznámen s podstatou plánovaného korupčního jednání mezi dotýčnými a v rámci něho sám navrhoval konkrétní řešení, v návaznosti na což připravil a zajistil schůzku s náměstkem m. o. L. T., která proběhla dne 4. 9. 2013 v hotelu S. mezi V. L., svědky V. K. a J. H. a odsouzenými L. H. a J. B.,

a v časové a věcné souvislosti na to dne 22. 9. 2013 při schůzce v restauraci W. F. M., XY, poté, co mu svědek V. K. sdělil, že splnil část dohody a poslal na účet 20 000 000 Kč, tomuto sdělil, že ví, že peníze poslal, že se tyto peníze snaží odsouzená L. H. vyprat přes kyperskou společnost, že je další schůzka s náměstkem předjednána, že je nutné přinést konkrétní výzvy a nějaký zlaťák, přičemž orientační částka do toho začátku je někde okolo 3, ale můžou to být 2, a že nikdy prostě nejde nakrmit tou kapustičkou všechny slimáčky,

a v dané věci byl účasten i dalších telefonních hovorů a schůzek, kdy konkrétně dne 8. 7. 2013 odsouzený J. B. domlouval schůzku v XY ulici s V. L., kde se měli sejít i se svědkem V. K., dne 19. 7. 2013 odsouzený J. B. hovořil s odsouzenou L. H., že se sejdou s V. L. a proberou i jiné varianty ve věci svědka V. K., dne 20. 8. 2013 svědek J. H. žádal po V. L. jméno svědka V. K. a organizace, kterou zastupuje na plnou moc, dne 21. 8. 2013 svědek J. H. říkal V. L., že ještě chvilku musí vydržet, že zařídí, aby se všichni potkali, aby si zasloužili, dne 3. 9. 2013 informoval svědek J. H. V. L., že schůzka s náměstkem bude zítra v 11 hodin v hotelu S. na XY, a dne 17. 9. 2013 V. L. hovořil se svědkem J. H., který se ptal, do kdy to bude trvat, V. L. říkal, že další týden, protože je tam nějaká zahraniční operace, nicméně není v tom žádný zádrhel, viděl to podepsané,

z kterýchžto skutečností je zřejmé, že jednání V. L. bylo nedílnou součástí jednání odsouzeného J. B., když měl působit jako zprostředkovatel kontaktu mezi ním, svědkem V. K. a odpovědnými úředníky M. o. Č. r., přičemž věděl, že jeho ingerence spočívající ve sjednávání kontaktů odpovědných úředníků na M. o. Č. r. je činěna v přímé souvislosti s protiprávním působením odsouzených J. B. a L. H. na tyto úřední osoby s cílem působit na jejich úřední postup v otázce dispozice

s inkriminovanými nemovitostmi a závazků z toho plynoucích, kdy již jen z povahy tohoto jednání, které probíhalo pokoutným, nestandardním a neoficiálním způsobem, předmětu schůzek a finanční částky, na které se dotyční domlouvali, muselo být V. L. zcela zřejmé, že se nemohlo jednat o běžnou poradenskou činnost a odměnu za legální službu,

a odsouzená L. H., advokátka, AK se sídlem v XY, která byla o celé věci detailně informována a po těchto proběhnuvších jednáních navrhla dne 14. 8. 2013 svoji pomoc tím, že připraví a sepíše smlouvu o advokátní úschově, která měla zastřít fakt, že peníze složené do advokátní úschovy měly sloužit ke spáchání trestné činnosti, kdy smlouva o advokátní úschově mezi obchodní společností L. R. a obchodní společností W. E. A., zastoupenou odsouzeným J. B., jako klienty, a odsouzenou L. H., jako schovatelem, byla podepsána dne 13. 9. 2013 a finanční prostředky ve výši 20 000 000 Kč byly na účet advokátní úschovy odsouzené L. H. připsány dne 17. 9. 2013, přičemž však nedošlo k předání úplatku některému z odpovědných úředníků M. o. Č. a místo toho se odsouzený J. B. a odsouzená L. H. pokusili část finančních prostředků z advokátní úschovy užít jiným než smlouvou o advokátní úschově určeným způsobem.

Z odůvodnění:

(pozn. je možno upozornit zejména na pojem policejní provokace a princip proporcionality trestní represe)

K pojmu policejní provokace:

Není od věci znovu připomenout tyto obecné pasáže z předchozího rozhodnutí Nejvyššího soudu, který poukázal na své stanovisko ze dne 25. 9. 2014, sp. zn. Tpjn 301/2014, publikované pod č. 51/2014 Sb. rozh. tr., v němž je policejní provokace definována jako *aktivní činnost policie, která směřuje k podněcování určité osoby (fyzické či právnické) ke spáchání konkrétního trestného činu s cílem získat usvědčující důkazy a vyvolat její trestní stíhání, a jejímž důsledkem je vzbuzení úmyslu spáchat trestný čin podněcovanou osobou, ačkoliv předtím tato osoba žádný takový úmysl neměla. Policejní provokací je i taková aktivní činnost policie, jíž dochází k doplňování chybějících zákonných znaků základní skutkové podstaty určitého trestného činu, k záměrnému podstatnému navýšení rozsahu spáchaného činu podněcovanou osobou, či k jiným způsobem vyvolané změně právní kvalifikace spáchaného činu k tíži podněcované osoby, zejména pokud jde o okolnosti podmiňující použití vyšší trestní sazby, byť by jinak tato osoba byla k spáchání činu v obecném smyslu rozhodnuta.* Na str. 11 probíraného stanoviska Nejvyšší soud shrnul právní názor Ústavního soudu, podle kterého *policejní provokace jako nepřípustná metoda je aktivní činností policie směřující k podněcování určité osoby ke spáchání trestného činu s cílem získat usvědčující důkazy a vyvolat trestní stíhání*

podněcované osoby, v jejímž důsledku vzbudí v osobě úmysl spáchat trestný čin, ačkoliv předtím tato osoba žádný takový úmysl neměla a na páchaní provokovaného trestného činu nepomyslela. Kromě již zmíněného doplňování chybějících zákonných znaků základní skutkové podstaty není přípustná ani činnost policie směřující k podstatnému navýšení rozsahu spáchaného činu či jiným způsobem vyvolané změně právní kvalifikace k tíži podněcované osoby. Naopak ústavně souladnými jsou postupy policie, při nichž dochází za zákonných podmínek k realizaci procesních institutů předstíraného převodu podle § 158c tr. ř. a použití agenta podle § 158e tr. ř., je-li obsahovou náplní její činnosti policejní kontrola. Tak tomu je tehdy, pokud: a) policie předtím, než začne monitorovat či kontaktovat podezíranou osobu se záměrem realizovat instituty předstíraného převodu a použití agenta, má k dispozici pádný důvod k domněnce, že je připravován nebo páchán trestný čin, b) daná informace musí být zadokumentovaná ve spisovém materiálu.

Soudy nižších stupňů se v napadených rozhodnutích s námitkou policejní provokace vypořádaly způsobem, se kterým se Nejvyšší soud ztotožnil (v podrobnostech dále srov. str. 20, body 80. až 82. rozsudku soudu prvního stupně). Z provedeného dokazování v celé této věci jasně vyplynulo, že *trestná činnost byla započata z iniciativy obviněného J. B. a otce a syna H. a nikoliv svědka V. K.* I při dalších jednáních se svědkem byl aktivní především hlavní pachatel J. B., který sám navrhoval další (zákonem nedovolené) kroky v dané věci. Vstup dovolatele do posuzované trestné činnosti je datován dnem 10. 7. 2013, kdy se poprvé setkal se svědkem a jednal s ním ohledně možnosti co nejsnazšího převedení nemovitého majetku z Nadačního fondu V. na společnost L. R. Průběh této schůzky, který již Nejvyšší soud shrnul v odstavcích 27. až 29 tohoto usnesení Nejvyššího soudu, pak zcela jasně dokládá, že dovolatel do jednání vstupoval z podnětu obviněného J. B., již dopředu naprosto přesně věděl, do čeho se zapojuje a byl to on sám, kdo jako první vylovil poznámku o korupčním jednání. Jinými slovy *nebyl prokázán jediný úkon svědka V. K., kterým by v dovolateli vzbudil úmysl spáchat trestný čin, neboť z obsahu zaznamenaného jednání nelze dovodit jiné zjištění, než že takový záměr musel dovolatel prokazatelně nabýt již předtím, a to na základě domluvy s dalšími obviněnými (nikoliv svědkem).* To samé platí pro schůzku ze dne 22. 9. 2013 (srov. odst. 34 tohoto usnesení), při níž se oba její účastníci bavili již velmi otevřeně o poskytování úplatků m. úředníkům, kdy dovolatel opět jednal velmi aktivně, evidentně ze své vlastní svobodné vůle, aniž by se jej svědek snažil k čemukoli podněcovat nebo jej do čehokoliv vmanipulovat. Prokázané vystupování dovolatele přitom v sobě obsahovalo všechny znaky trestného činu (*ať již podle § 331 nebo § 333 tr. zákoníku*), a nebylo tedy třeba žádný chybějící znak doplňovat. Pokud jde o rozsah předmětné trestné činnosti, je sice pravdou že dovolateli nebyla až do dne 22. 9. 2013 známa přesná výše finančních prostředků, kterou spoluobvinění po svědkovi požadovali, nicméně i tato částka byla určována jimi samotnými a nikoliv svědkem, resp. PČR. Ani v tomto ohledu tedy nemohlo jít o nezákonnou policejní

provokaci.

K principu proporcionality trestní represe a zohlednění průtahů řízení:

Zásah dovolacího soudu by přicházel v úvahu toliko výjimečně, a to *pokud by shledal, že uložený trest je v tak extrémním rozporu s povahou a závažností trestného činu a s dalšími relevantními hledisky, že by byl neslučitelný s ústavním principem proporcionality trestní represe* (k tomu např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 15. 5. 2013, sp. zn. 7 Tdo 410/2013, ze dne 30. 11. 2016, sp. zn. 8 Tdo 1561/2016, aj.). Zásada přiměřenosti trestních sankcí je předpokladem zachování obecných principů spravedlnosti a humánnosti sankcí. Tato zásada má ústavní povahu, její existence je odvozována ze samé podstaty základních práv, jakými jsou lidská důstojnost a osobní svoboda, a z principu právního státu, vyjadřujícího vázanost státu zákony. Ústavní soud ve své judikatuře zastává názor, že ukládání trestů obecnými soudy se nemůže ocitnout vně rámce ústavní konformity a pamatuje v této souvislosti zejména na případy, kdy obecné soudy při rozhodování o trestu mohou porušit některé ústavně zaručené základní právo či svobodu obviněného. O takové případy může jít tehdy, jestliže rozhodnutí o trestu je nepřezkoumatelné v důsledku absence odůvodnění, nachází-li se mimo kritéria pro volbu druhu a stanovení konkrétní výměry trestu či je založeno na skutkovém stavu zjištěném v extrémní rozporu s provedeným dokazováním, zjištěném nezákonným způsobem, anebo zjištěném nedostatečně v důsledku tzv. opomenutých důkazů (srov. např. náleží Ústavního soudu ze dne 17. 4. 2018, sp. zn. II. ÚS 492/17, usnesení Ústavního soudu ze dne 27. 6. 2018, sp. zn. IV. ÚS 2947/17).

Dovolatel namítal právě porušení principu proporcionality trestní represe, a to vzhledem k době, která od spáchání skutku uplynula, a zejména k délce trestního řízení, které (v době rozhodování Nejvyššího soudu v tomto dovolacím řízení) probíhá již devátým rokem a znamenalo podstatný zásah do jeho osobního a pracovního života i majetkové sféry. Zároveň obviněný zdůrazňoval, on sám ani jeho obhájkyňe nenesou na průtazích v řízení žádnou vinu, proto položil otázku, zda s ohledem na délku řízení a opakovaná pochybení soudů mělo být v jeho věci trestní řízení v současné době ještě vůbec vedeno. [...]

S ohledem na právě uvedené okolnosti je kruciólní otázka, zda bylo porušení přiměřené délky řízení odpovídajícím způsobem kompenzováno uložením mírnějšího trestu. Je nezbytné připomenout, že danou tematikou se již zabývaly oba soudy nižších instancí. Soud prvního stupně – i s ohledem na to, že obviněný se po spáchání předmětného skutku nedopustil další trestné činnosti – mu neuložil trest odnětí svobody s podmíněným odkladem, ale pouze samostatný peněžitý trest v celkové výši 75 000 Kč (bod 89. jeho rozsudku). Soud odvolací shledal uložený trest „mírným, spíše symbolickým s přihlédnutím k závažnosti korupčního trestného jednání“, přičemž právě dovolatelem nezaviněná délka trestního řízení byla hlavním

důvodem pro neuložení trestu přísnějšího. Soud druhého stupně nezpochybil negativní vliv trestního řízení na osobu obviněného, vyzdvihl ovšem vysokou společenskou škodlivost jeho jednání, a proto naznal, že je „namístě i přes dlouhou dobu trávající trestní řízení trest uložit“ (bod 27. jeho usnesení). S postojem soudů obou stupňů se ztotožnil i Nejvyšší soud, ani on nepřehlédl, že dovolatel byl osobou do té doby bezúhonnou, po spáchání skutku začal žít opět řádným životem a že trestní řízení je proti němu vedeno již od roku 2013. Ve shodě se soudy nižších instancí však *musí také poukázat na velmi vysokou společenskou škodlivost této organizované a vysoce sofistikované trestné činnosti, při níž pachatelé požadovali po svědku V. K. částku ve výši milionů Kč, aby za pomoci úplatků a svého „působení“ na úřední osoby na m. o. zajistili získání nemovitého majetku, o který měl svědek (resp. jím zastupovaná obchodní společnost) zájem. Z těchto důvodů je také Nejvyšší soud přesvědčen, že uložení trestu i po tak dlouhém řízení bylo stále namístě, neboť je potřeba si uvědomit, že za běžných okolností by byl samostatný peněžitý trest v celkové výši 75 000 Kč ve vztahu k velmi vysoké závažnosti spáchaného činu trestem nepřiměřeně mírným. Proto lze uzavřít, že průtahy v trestním řízení byly soudem prvního stupně vykompenzovány přiměřeným zmírněním uloženého trestu natolik, že nedošlo k porušení základních zásad pro ukládání trestu ani ústavního principu proporcionality trestní represe.*

K ustanovení § 128a trestního zákona

Usnesení NS ze dne 27. 4. 2022, sp. zn. 5 Tdo 486/2021

https://www.nsoud.cz/Judikatura/judikatura_ns.nsf/WebSearch/356FCF7E4F627F48C12588F3001DCDB9?openDocument&Highlight=0,

Rozhodnutí:

Státní zástupce Okresního státního zastupitelství v Hradci Králové podal po provedeném přípravném řízení na obviněné Š. R., M. K., J. V. a P. B. obžalobu ze dne 3. 4. 2014, sp. zn. 1 ZT 30/2013, pro skutek, v němž spatřoval **trestný čin pletich při veřejné soutěži nebo veřejné dražbě podle § 128a odst. 1, odst. 2 písm. a), b) zákona č. 140/1961 Sb., trestního zákona**, ve znění pozdějších předpisů, účinného do 31. 12. 2009 (dále jen „tr. zákon“), spáchaný ve spolupachatelství podle § 9 odst. 2 tr. zákona.

Okresní soud v Hradci Králové po předběžném projednání obžaloby svým usnesením ze dne 27. 3. 2015, sp. zn. 2 T 75/2015, trestní stíhání obviněných zastavil. Proti tomuto rozhodnutí podal státní zástupce stížnost, o které rozhodl Krajský soud v Hradci Králové usnesením ze dne 30. 7. 2015, sp. zn. 10 To 125/2015, tak, že napadené usnesení zrušil a soudu prvního stupně přikázal

o věci znovu rozhodnout.

Okresní soud v Hradci Králové rozsudkem ze dne 24. 8. 2017, sp. zn. 2 T 75/2015, obviněné zprostil v plném rozsahu obžaloby. Proti tomuto rozsudku podal státní zástupce odvolání, o kterém rozhodl Krajský soud v Hradci Králové usnesením ze dne 19. 1. 2018, sp. zn. 10 To 463/2017, tak, že rozhodnutí soudu prvního stupně zrušil a uložil mu, aby ve věci znovu jednal a rozhodl.

Okresní soud v Hradci Králové opětovně provedl ve věci hlavní líčení a svým rozsudkem ze dne 28. 5. 2019, sp. zn. 2 T 75/2015, obviněné znovu zprostil obžaloby. Následně na základě podaného odvolání státního zástupce byl i tento rozsudek zrušen usnesením Krajského soudu ze dne 11. 11. 2019, sp. zn. 10 To 132/2019, a soudu prvního stupně byla věc přikázána k novému rozhodnutí.

V následném hlavním líčení pak Okresní soud v Hradci Králové svým rozsudkem ze dne 9. 3. 2020, sp. zn. 3 T 75/2014, obviněné Š. R., M. K., J. V. a P. B. uznal vinnými **trestným činem pletich při veřejné soutěži nebo veřejné dražbě podle § 128a odst. 1, odst. 2 písm. a), b) tr. zákona** ve spolupachatelství podle § 9 odst. 2 tr. zákona (v označení trestného činu došlo k nepřesnosti spočívající v užití spojky „nebo“ namísto spojky „a“). Obviněným byl za tento trestný čin uložen shodný trest odnětí svobody v trvání 2 let, jehož výkon byl podmíněně odložen na zkušební dobu v trvání 3 let. Dále jim všem byl uložen také trest zákazu činnosti spočívající ve výkonu funkce spojené se zadáváním a rozhodováním o veřejných zakázkách na dobu 3 let. Poškozený Královéhradecký kraj (dále také jen „KHK“) byl odkázán se svým nárokem na náhradu škody na řízení ve věcech občanskoprávních.

Nejvyšší soud dovolání obviněných odmítl.

Skutková zjištění:

Obvinění Š. R., M. K. a J. V. poté, co byli dne 21. 1. 2008 usnesením Královéhradeckého kraje pověřeni poškozeným Královéhradeckým krajem jako veřejným zadavatelem k provedení veřejné zakázky malého rozsahu ve smyslu § 12 odst. 6 zákona č. 137/2006 sb., o veřejných zakázkách ve znění účinném do 14. 3. 2008 (dále jen „zákon o veřejných zakázkách“ nebo ve zkratce jen „ZVZ“), a to dodání „know-how“ pro zpracování a využití odpadní dendromasy, realizovali výběrové řízení tak, že v rozporu s § 6 ZVZ a čl. 5 bodem II. Směrnice č. 3 Rady Královéhradeckého kraje (dále jen jako „Rada KHK“), oslovili dne 21. 1. 2008 písemnou výzvou k podání nabídky jako uchazeče o veřejnou zakázku 4 obchodní společnosti uvedené ve výroku rozsudku, o kterých věděli, že se vůbec nezabývaly činnostmi související s veřejnou zakázkou. Výzvu k podání nabídek v rozporu s § 6 ZVZ a čl. 5 bodem II uvedeného interní směrnice č. 3 Rady KHK nezveřejnili na

webových stránkách KHK a dále stanovili lhůtu k podání nabídek pouze do 24. 1. 2008. Současně oslovili jako uchazeče o veřejnou zakázku uvedenou výzvou k podání nabídek předem vybranou obchodní společnost D&D Projekt, spol. s r. o., IČ: 27684211, se sídlem Holandská 878/2, Brno, později v konkurzu, nyní vymazaná z obchodního rejstříku (dále jen „D&D Projekt“), která se jako jediná z oslovených uchazečů zabývala činností odpovídající veřejné zakázce. Obvinění si přitom byli vědomi toho, že se již v průběhu roku 2007 společně s obviněným P. B. a představiteli obchodní společnosti D&D Projekt účastnili za KHK jednání o projektu obchodní společnosti D&D Projekt nazvaném „Green Profit“, který se zabýval právě využitím odpadní dendromasy, takže věděli, že obchodní společnost D&D Projekt získala ještě před zahájením výběrového řízení informace o veřejné zakázce a mohla následně s předstihem zpracovat svou nabídku ve výběrovém řízení. Uvedené informace přitom zamlčeli dalším členům hodnotící komise i Rady KHK a sami jako členové hodnotící komise s nadpoloviční většinou hlasů a s vědomím poskytnutých výhod obchodní společnosti D&D Projekt ve výběrovém řízení dne 24. 1. 2008 vyhotovili a podepsali Protokol o otvírání obálek s nabídkami a hodnocení nabídek na získání uvedeného „know-how“, kterým doporučili jako vítěze výběrového řízení jediného uchazeče o veřejnou zakázku, a to obchodní společnost D&D Projekt. Dále dne 30. 1. 2008 doporučili Radě KHK schválit nabídku obchodní společnosti D&D Projekt, přičemž Rada KHK skutečně vybrala jako vítěze výběrového řízení doporučenou obchodní společnost D&D Projekt a zmocnila obviněného P. B., hejtmana KHK k podpisu smluvního vztahu a uložila obviněnému M. K. zajistit realizaci schváleného usnesení. Následně obviněný P. B. jako hejtman KHK dne 5. 2. 2008 uzavřel jménem KHK s takto zvýhodněnou obchodní společností D&D Projekt licenční smlouvu k poskytnutému „know-how“ při zpracování a využití odpadní dendromasy, na jejímž základě obchodní společnost D&D Projekt obdržela od poškozeného KHK dne 22. 2. 2008 sjednanou odměnu ve výši 2 368 100 Kč včetně DPH.

Obviněný P. B. se na tomto jednání podílel tak, že jako hejtman KHK a člen Rady KHK se v průběhu roku 2007 společně s obviněnými J. V., M. K. a Š. R. účastnil za KHK minimálně jednoho jednání s představiteli obchodní společnosti D&D Projekt ohledně projektu nazvaného „Green Profit“, který se zabýval využitím odpadní dendromasy, a věděl tak, že obchodní společnost D&D Projekt získala ještě před zahájením zadávacího řízení informace o veřejné zakázce a mohla následně s předstihem zpracovat svou nabídku v zadávacím řízení. Uvedené informace se záměrem zvýhodnit ve výběrovém řízení obchodní společnost D&D Projekt zamlčel ostatním členům Rady KHK před hlasováním o schválení nabídky obchodní společnosti D&D Projekt na získání „know-how“ při zpracování a využití odpadní dendromasy. Poté sám jako člen Rady KHK dne 30. 1. 2008 hlasoval pro přijetí usnesení o schválení uvedené nabídky obchodní společnosti D&D Projekt a poté jako hejtman KHK dne 5. 2. 2008 uzavřel jménem KHK s takto zvýhodněnou

obchodní společností licenční smlouvu k poskytnutému „know-how“ při zpracování a využití dendromasy, na jejímž základě obchodní společnost D&D Projekt obdržela od KHK dne 22. 2. 2008 sjednanou odměnu ve výši 2 368 100 Kč včetně DPH.

Z odůvodnění:

(pozn. je možno upozornit zejména na pojem know-how, zásadu transparentnosti, rovného zacházení a zákaz diskriminace, způsobení škody a získání prospěchu, pachatele a spolupachatele u trestného činu zjednání výhody při zadání veřejné zakázky, při veřejné soutěži a veřejné dražbě, a princip ultima ratio)

K pojmu know-how:

Problematické je i to, že obvinění společným jednáním pořídili licenci k „know-how“ (viz zejména licenční smlouvu na č.l. 533 trestního spisu), avšak ani přes rozsáhlé úkony trestního řízení zahrnující dokonce i domovní prohlídky v sídle advokátní kanceláře se nepodařilo vůbec zjistit, v čem ono „know-how“ spočívá, jediná jeho listinná dokumentace byla umně zašantročena, takže i přes rozsáhlé pátrání nebyla orgánům činným v trestním řízení k dispozici, nezajistili ji ani obvinění tak, aby byla k dispozici Královéhradeckému kraji, pokud ji pro něj získali. K tomu je možno připomenout, že „know-how“ je specifický termín, který nemá přesný český ekvivalent a který se namnoze i v této podobě užíval či dokonce stále užívá v českém právním řádu (např. jako výrobně technické a obchodní poznatky v zákoně o daních z příjmů). Zpravidla se jím v nauce označují nepatentované poznatky výrobně-technické, organizační, obchodní, receptury apod., vyplývající ze zkušenosti, které jsou v soukromém právu utajovány. Tento pojem se používal především v návaznosti na evropské právo v předpisech o hospodářské soutěži (u blokových výjimek ze zakázaných dohod narušujících soutěž ve vztahu k franšíze, resp. jiným vertikálním dohodám, výzkumu a vývoji a poskytování technologií). Někdy se považuje i za ekvivalent obchodního tajemství, popř. za pojem jemu blízký, s nímž se značně prolíná, jindy se považuje za pojem širší, zahrnující i znalosti nesusouvisející se závodem. Zpravidla se uvádí, že jde o soubor nepatentovaných praktických znalostí získaných ze zkušenosti a testů, které nejsou obecně známé, podnikatel činí kroky k jejich utajení, jsou podstatné pro provozování podniku a identifikované. Nejde tedy o inovativní technická řešení chráněná patentem nebo užitným vzorem. Zpravidla se požaduje, aby „know-how“ znamenalo pro uživatele přínos nebo jinou hodnotu, bylo nepostradatelné pro jeho výrobu, prodej či používání výrobků, tj. podstatné pro jeho podnik, a bylo alespoň relativně utajené, tedy nikoli veřejně dostupné, a aby bylo identifikovatelné od ostatních nehmotných statků (má spočívat ve znalostech a je třeba je odlišit od schopností a vlastností osob, od goodwillu), mělo by být popsáno dostatečně srozumitelně a obsáhle (v dokumentaci) tak, aby bylo možno ověřit kritéria podstatnosti a utajení i kritérium identifikovatelnosti a ověřitelnosti. V podrobnostech lze odkázat na odbornou literaturu (např. Černá, S., Štenglová, I.,

Pelikánová, I., Dědič, J., a kol. Obchodní právo – podnikatel, podnikání, závazky s účastí podnikatele. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2016, s. 211 a násl.; Horáček, R., Čada, K., Hajn, P. Práva k průmyslovému vlastnictví. 3. vydání. Praha: C. H. Beck, 2017, s. 298 a násl.; srov. též Boháček, M. Know-how. In: Hendrych, D. a kol. Právní slovník. 3. vydání. Praha: C. H. Beck, 2009). *Je proto s podivem, že ono „know-how“ coby podstatný prvek pro fungování podniku se zúžilo ve své podstatě na jediný písemný materiál založený kdesi v trezoru jedné advokátní kanceláře, odkud se podivným a dosud neobjasněným způsobem vytratilo, doposud tak nebylo vůbec zjištěno, v čem mělo spočívat.*

K pojmu úmysl:

Další výhrady obviněných se týkají jednotlivých skutkových zjištění, některé jsou na pomezí námitek právních (k tomu pak zevrubně dále). Konkrétně u jednotlivých dovolatelů se jedná o následující námitky. Všichni obvinění svými námitkami, kterými brojili proti odsouzení pro trestný čin pletich při veřejné soutěži a veřejné dražbě podle § 128a odst. 1, 2 písm. a), b) tr. zákona, měli za to, že zde chyběl úmysl. Jeho posouzení ovšem je závislé na učiněných skutkových zjištěních, proto obvinění nabízeli jiné závěry, než ke kterým dospěl soud prvního stupně, resp. vycházeli přitom z jiného hodnocení provedených důkazů. V daném případě ovšem pomíjeli, že soudy nižších stupňů vycházely z toho, že *obvinění si byli dobře vědomi toho, že výběrové řízení bylo připraveno na míru tak, aby v něm uspěla obchodní společnost D&D Projekt, která jako vítěz veřejné soutěže měla mít ze získané veřejné zakázky také prospěch v tom směru, že jí měla být zaplacená odměna za poskytnutí „know-how“.* Tuto částku obvinění též dobře znali. Pokud si tedy byli obvinění jistě vědomi všech těchto rozhodných okolností, nemohli je nechtít (viz k tomu níže). Obvinění se přitom zčásti hájili i tím, že výběrové řízení o veřejnou zakázku vypsali jen proto, aby dosáhli lepší ceny od dříve vybrané obchodní společnosti D&D Projekt. Jinými slovy tedy uplatňovali i zcela protichůdnou argumentaci, že šlo o výběrové řízení o veřejnou zakázku provedenou jen „na oko“, „fiktivně“, aby přiměli obchodní společnost poskytnout plnění levněji, což se jim vlastně podařilo, čímž údajně uspořili výdaje z veřejných financí. Tím ale obvinění ve své podstatě zcela doznávali, že porušili veškeré zásady a principy zadávání veřejných zakázek při výběru dodavatele, že se rozhodně neřídili § 6 ZVZ, jak jim ostatně po celou dobu tohoto řízení bylo vytýkáno, že vůbec neměli zájem na transparentnosti (a to dokonce ani vůči později vybranému dodavateli), rovného zacházení a zákazu diskriminace.

K zásadě transparentnosti, rovného zacházení a zákazu diskriminace:

Nejvyšší soud může jen ve stručnosti zopakovat, že podle výroku o vině rozsudku soudu prvního stupně bylo obviněným Š. R., M. K. a J. V. kladeno za vinu, že poté, co byli pověřeni poškozeným KHK jako veřejným zadavatelem k provedení výběrového řízení na získání veřejné zakázky jako zakázky malého rozsahu na dodání „know-how“ pro zpracování a využití odpadní dendromasy, *realizovali*

výběrové řízení v rozporu se zákonem o veřejných zakázkách a Směrnicí KHK, když oslovili uchazeče výzvou k podání nabídky, stanovili kratší lhůtu k podání nabídek a oslovili předem vybranou obchodní společnost D&D Projekt, která se jako jediná zabývala činností odpovídající veřejné zakázce, spolu s dalšími subjekty, které se ovšem touto činností vůbec nezabývaly, a to přesto, že si byli vědomi, že společně s obviněným P. B. se již před tímto výběrovým řízením účastnili jednání se zmíněnou obchodní společností ohledně projektu „Green Profit“, a věděli, že tato obchodní společnost tak získala ještě před zahájením výběrového řízení informace o této veřejné zakázce a mohla tak s předstihem zpracovat svou nabídku. Uvedené informace zamlčeli dalším členům hodnotící komise i Rady KHK a sami jako členové hodnotící komise doporučili jako vítěze výběrového řízení jediného uchazeče o veřejnou zakázku právě obchodní společnost D&D Projekt. Rada KHK poté vybrala jako vítěze uvedenou obchodní společnost a zmocnila obviněného P. B. k uzavření licenční smlouvy, na jejímž základě obdržela od KHK sjednanou odměnu ve výši 2 368 100 Kč včetně DPH. Obviněný P. B. se na tomto jednání podílel tak, že jako hejtman a člen hodnotící komise se spolu s ostatními obviněným zúčastnil minimálně jednoho jednání s představiteli této společnosti ohledně projektu „Green Profit“ a zamlčel tyto informace ostatním členům Rady KHK před hlasováním o schválení nabídky. Následně sám jako člen Rady KHK hlasoval pro přijetí usnesení o schválení uvedené nabídky a poté jako hejtman uzavřel jménem KHK s takto zvýhodněnou společností licenční smlouvu k poskytnutému „know-how“, na základě které obdržela obchodní společnost D&D Projekt sjednanou odměnu ve výši 2 368 100 Kč včetně DPH. Všichni obvinění si přitom byli dobře vědomi, že zvoleným postupem porušili ustanovení § 6 ZVZ.

Obviněným bylo kladeno za vinu, že zjednali některému soutěžiteli přednost a výhodnější podmínky na úkor jiných soutěžitelů. Tímto zvýhodněným subjektem byla obchodní společnost D&D Projekt. *Přednost a výhodnější podmínky spočívaly především v tom, že celé výběrové řízení bylo tzv. ušito na míru této obchodní společnosti, s níž byli obvinění jako reprezentanti Královéhradeckého kraje v úzkém kontaktu ještě před vypsáním výběrového řízení na získání veřejné zakázky, s touto obchodní společností chtěli vstoupit do společně připravovaného projektu zpracování dendrobiomasy, což chtěli provádět prostřednictvím zamýšlené účelově nově založené obchodní společnosti Silvestris HK, a. s. Tato nová obchodní společnost měla mít podle jedné z plánovaných verzí (viz č. I. 273 trestního spisu) základní kapitál ve výši 2 milionů Kč, na jehož upsání se měl Královéhradecký kraj podílet 55 % v podobě vložení nepeněžitých vkladů v podobě licence k „know-how“, zatímco obchodní společnost D&D Projekt 10 % v podobě peněžitých vkladů (200 tis. Kč), stejně tak i Lesy České republiky, s. p., se 35 % vkladu v peněžitě podobě (700 tis. Kč, ovšem Lesy České republiky, s. p., nakonec na tuto plánovanou spolupráci a vstup do uvedené obchodní společnosti nepřistoupily). To měl být též základní důvod pro vypsání výběrového řízení na získání veřejné zakázky.*

Obvinění jednali společně jako osoby v různém postavení jednající za veřejného zadavatele veřejné zakázky územně samosprávný celek (kraj), jak bylo popsáno shora – viz k tomu § 2 odst. 1, odst. 2 písm. c) ZVZ. Lze souhlasit i s tím, že šlo o výběrové řízení na veřejnou zakázku malého rozsahu ve smyslu § 12 odst. 6 ZVZ (ve znění účinném do 14. 3. 2008 – muselo jít o zakázku s předpokládanou hodnotou plnění nepřevyšující 2 miliony Kč bez daně z přidané hodnoty, čemuž skutečně odpovídala nabídka obchodní společnosti D&D Projekt na 1 990 000 Kč bez DPH – viz č.l. 1033 trestního spisu). Je také pravdou, jak se hájili obvinění, že v takovém případě se mohla uplatnit obecná výjimka z působnosti zákona o veřejných zakázkách obsažená v jeho § 18 odst. 3 ZVZ, podle něž zadavatel nebyl povinen zadávat podle tohoto zákona veřejné zakázky malého rozsahu, avšak byl povinen dodržet zásady uvedené v § 6 ZVZ. Předně je možno uvést, že zde byl upraven fakultativní postup pro veřejného zadavatele, na jehož uvážení bylo, zda jej využije či nikoli. *Pokud však zvolil postup podle zákona o veřejných zakázkách, byl povinen jej respektovat a dodržet. V každém případě, i když nepostupuje ze své vůle podle zákona o veřejných zakázkách, je povinen dodržet zásady transparentnosti, rovného zacházení a zákazu diskriminace, jak jsou upraveny v § 6 ZVZ.* Tyto závěry potvrdil Nejvyšší soud i ve své ustálené rozhodovací praxi, odkázat lze v tomto směru především na rozhodnutí č. 6/2018 Sb. rozh. tr. a na jeho právní větu, s níž bylo toto rozhodnutí publikováno, a to ve spojení s usnesením Ústavního soudu ze dne 19. 9. 2017, sp. zn. I. ÚS 1694/17 (odkázat je ovšem možno i na řadu dalších rozhodnutí – např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 17. 4. 2019, sp. zn. 5 Tdo 595/2018, nebo ze dne 30. 6. 2020, sp. zn. 5 Tdo 1559/2018). Obvinění jako reprezentanti veřejného zadavatele a osoby odpovědné za řádné zadání veřejné zakázky malého rozsahu nedodrželi zásady transparentnosti, rovného zacházení a zákazu diskriminace podle § 6 ZVZ. Bylo jim též vytýkáno porušení pravidel vyplývajících z interního předpisu, konkrétně Směrnice č. 3 rady KHK, jejího čl. 5 bodu II., kterou byl stanoven obecný postup KHK při zadávání veřejných zakázek. V tomto směru je možno především odkázat na odůvodnění rozsudku soudu prvního stupně (zejména v bodě 25. na str. 8), který se touto námitkou dostatečně zabýval.

Nelze tak souhlasit s námitkou obviněných (zejm. obviněného M. K.), že obvinění nejednali protiprávně, že nedošlo k porušení interních předpisů ani zmíněného zákonného ustanovení. Bylo totiž dostatečně prokázáno, že *byla především porušena zásada transparentnosti, jakož i rovného zacházení a zákazu diskriminace. Veřejná zakázka byla totiž vypsána účelově, podmínky výběrového řízení byly zcela přizpůsobeny tak, aby v něm uspěl jediný a předem vybraný subjekt.* Přihlášky měly být podány ve velmi krátké lhůtě, ač pro stanovení takto krátké lhůty nebyl žádný relevantní důvod, zvláště pokud obvinění jednali s předem vybraným vítězem veřejné zakázky po dobu několika předcházejících měsíců. I tím mu v podstatě zjednávali přednost, protože předmětem zakázky bylo plnění, o kterém společně předtím

dlouhou dobu diskutovali, které mělo být veřejným zadavatelem později vloženo do společného podniku v podobě nepeněžitěho vkladu do nově společně založené obchodní společnosti. Výzva k podání nabídky byla zaslána vedle obchodní společnosti D&D Projekt dalším 4 subjektům (viz č.l.1008 a násl. trestního spisu), které se danou oblastí nezabývaly, nadto jim bylo uloženo, aby podrobnou nabídku s podrobně stanovenými specifiky zaslalo ve velmi krátké lhůtě – výzva byla zaslána e-mailem dne 21. 1. 2008 krátce pod 9. hodinu a lhůta byla stanovena do 24. 1. 2008 do 8:00 hod. (viz č.l. 1020 trestního spisu), tj. vlastně nešlo ani o celé tři dny. Takovou lhůtu stanovili za situace, kdy s jednou z oslovených obchodních společností měli vše předjednáno, tato obchodní společnost jim již dříve stejný produkt nabízela, ovšem za vyšší cenu. *Zadání veřejné zakázky bylo přitom zcela přizpůsobeno uvedenému nabízenému produktu tak, že mu zcela odpovídalo. V tom rozhodně nelze spatřovat zachování principu transparentnosti, rovného zacházení a zákazu diskriminace. Bylo předem zřejmé, že žádná z oslovených obchodních společností podmínky zadávacího řízení nesplní, a to již jen vzhledem k jejich výběru, oslovili-li obvinění subjekty, které se danou činností vůbec nezabývaly.* Nemohla by to ovšem splnit zřejmě ani žádná jiná obchodní společnost, jež oslovena nebyla a danou činností se zabývá, protože nebylo zřejmé v silách splnit podmínky stanovené obviněnými. I kdybychom připustili, že obvinění mohli nedodržet minimální lhůtu 15 dnů pro podání nabídek, pokud o tom rozhodla rada KHK (již ale obvinění ve skutečnosti ovládli), rozhodně měli dodržet shora uvedené parametry § 6 ZVZ, které nesplnili. Stejně tak nesplnili ani další parametry zadávání veřejných zakázek podle uvedené směrnice č. 3 rady KHK, jak jim též bylo soudem prvního stupně vytýkáno (nezveřejnění zadávacího řízení ve smyslu čl. 6 téže směrnice), což jen dokládá účelovost a netransparentnost jejich postupu.

K pojmu způsobení škody a získání prospěchu:

Nelze souhlasit ani s výtkami některých obviněných, že svým jednáním nezpůsobili nikomu žádnou škodu a neopatřili nikomu žádný prospěch, že to ani nebylo jejich záměrem. Nejvyšší soud v této souvislosti připomíná, že trestný čin podle § 128a odst. 1 tr. zákona musí být spáchán v úmyslu způsobit jinému škodu nebo opatřit sobě nebo jinému prospěch. V daném případě *k naplnění základní skutkové podstaty způsobení škody ani získání prospěchu není nezbytnou podmínkou pro spáchání a dokonání uvedeného trestného činu, postačí, pokud pachatelé jednájí v úmyslu způsobit jinému škodu nebo opatřit sobě nebo jinému prospěch.* Obviněným bylo kladeno za vinu, že jednali s úmyslem opatřit jinému (D&D Projekt) prospěch, pro nějž také prospěch získali, a to dokonce značný prospěch, což je okolností podmiňující použití vyšší trestní sazby. *Lhostejné přitom je, zda oni sami z toho nějaký prospěch měli či nikoli. Prospěchem v daném případě byla hodnota získaná obchodní společností D&D Projekt za poskytnutí licence na základě zmanipulovaného výběrového řízení na zadání veřejné zakázky ze strany obviněných.* Obchodní společnost D&D Projekt získala díky jednání obviněných

značný prospěch, tedy finanční prospěch spočívající především v úhradě sjednané ceny ze strany KHK ve výši 2 368 100 Kč včetně DPH za dodání „know-how“ na zpracování a využití dendromasy. Takový prospěch bylo možno považovat za značný ve smyslu § 89 odst. 11 tr. zákona, neboť výrazně převyšoval tehdejší zákonem stanovenou hranici 500 000 Kč (a to i po odečtení DPH).

K pojmu pachatele a spolupachatele u trestného činu zjednání výhody při zadání veřejné zakázky, při veřejné soutěži a veřejné dražbě:

Ustanovení § 256 odst. 2 písm. a) tr. zákoníku obsahuje alternativně více znaků vyjadřujících *zvláštní postavení pachatele*, které podmiňují použití vyšší trestní sazby a spočívají v tom, že pachatel spáchá čin uvedený v § 256 odst. 1 tr. zákoníku jako člen hodnotící komise, vyhlášovatel nebo pořadatel veřejné soutěže nebo veřejné dražby, licitátor nebo jako člen organizované skupiny. *I když zde není výslovně uveden "zadavatel veřejné zakázky", lze ho považovat za speciální případ "vyhlášovatele veřejné soutěže". Je-li vyhlášovatelem veřejné soutěže právnická osoba (např. územní samosprávný celek), uplatní se institut tzv. jednání za jiného ve smyslu § 114 odst. 2 tr. zákoníku, tedy postačí, že takové postavení má tato právnická osoba, jejímž jménem pachatel jedná.* III. Trestný čin zjednání výhody při zadání veřejné zakázky, při veřejné soutěži a veřejné dražbě podle § 256 tr. zákoníku je tzv. nepravým zvláštním deliktem ve smyslu třídění trestných činů podle osoby pachatele. Jde totiž o takový delikt, u něhož trestní zákoník stanoví zvláštní vlastnost, postavení či způsobilost pachatele v ustanovení § 256 odst. 2 písm. a) tr. zákoníku *pouze jako tzv. okolnost podmiňující použití vyšší trestní sazby, tedy okolnost zvláště přitěžující, ovšem základní skutkovou podstatu podle § 256 odst. 1 tr. zákoníku může naplnit kdokoliv.* U nepravých zvláštních deliktů je spolupachatelství přípustné, přičemž *přísněji bude postižen pouze ten ze spolupachatelů, který naplnil uvedenou okolnost zvláště přitěžující a u něhož je dána příslušná zvláštní vlastnost, postavení či způsobilost, takže je konkrétním či speciálním subjektem ve smyslu § 114 tr. zákoníku. Přísnější trestní postih podle § 256 odst. 1, odst. 2 písm. a) tr. zákoníku se uplatní jen u toho ze spolupachatelů, který byl např. vyhlášovatelem veřejné soutěže. To ovšem nevylučuje, aby i další pachatel, který není vyhlášovatelem veřejné soutěže, mohl jako spolupachatel zjednat (spolu s ostatními pachateli) výhodu při zadání veřejné zakázky. Zákon v ustanovení § 256 odst. 1 tr. zákoníku nevyžaduje žádné zvláštní postavení, vlastnost či způsobilost pachatele, tudíž se tohoto trestného činu jako spolupachatel může dopustit i tzv. extraneus, který není zadavatelem veřejné zakázky či vyhlášovatelem veřejné soutěže, resp. žádným jiným způsobem (např. jako člen hodnotící komise) se nepodílí na výběru uchazeče o veřejnou zakázku či soutěžitele, ani na následném zadání veřejné zakázky. Proto i zjednání výhody v součinnosti se zadavatelem veřejné zakázky je třeba považovat za spolupachatelství (§ 23 tr. zákoníku) na daném trestném činu, neboť takový spolupachatel svým jednáním přímo naplňuje znaky uvedeného trestného činu.*

K subjektivní stránce trestného činu:

Konečně obvinění uplatnili námitky, jimiž zpochybnili naplnění znaku zavinění. K tomu lze uvést, že trestný čin pletich při veřejné soutěži a veřejné dražbě podle § 128a odst. 1 tr. zákona je úmyslným trestným činem, který navíc obsahuje tzv. *úmysl přesahující objektivní stránku skutkové podstaty*. V obou případech přitom postačí i úmysl nepřímý. V tomto směru může Nejvyšší soud odkázat na své dřívější rozhodnutí publikované pod č. 14/2018 Sb. rozh. tr., které se též plně uplatní i ve vztahu k jinak podobně koncipované předchozí právní úpravě. Podle něj přečin zjednání výhody při zadání veřejné zakázky, při veřejné soutěži a veřejné dražbě podle § 256 odst. 1 tr. zákoníku (do 31. 12. 2009 trestný čin pletichy při veřejné soutěži a veřejné dražbě podle § 128a odst. 1 tr. zák.) *je trestným činem úmyslným (§ 13 odst. 2 tr. zákoníku, resp. 3 odst. 3 tr. zákona), jenž navíc obsahuje znak tzv. úmyslu přesahujícího objektivní stránku trestného činu (též tzv. obmysl, dolus coloratus) spočívající v tom, že pachatel jedná s úmyslem způsobit jinému škodu nebo opatřit sobě nebo jinému prospěch*. K naplnění tohoto znaku se nevyžaduje skutečné způsobení škody či získání prospěchu, ale postačí, když pachatel s možností vzniku škody či prospěchu počítá a je s tím srozuměn, tedy *postačuje zde nepřímý úmysl (dolus eventualis)*.

Soud prvního stupně (viz zejména body 25. a 27. na str. 8 a bod 29. na str. 9 odůvodnění jeho rozsudku) shledal u obviněných zavinění ve formě přímého úmyslu, byť nesprávně odkazoval na § 15 odst. 1 písm. a) tr. zákoníku namísto § 4 písm. a) tr. zákona (v tomto směru je ovšem právní úprava stejná). Soud prvního stupně, s nímž souhlasil i odvolací soud, uzavřel, že obvinění jednali v úmyslu opatřit obchodní společnosti D&D Projekt prospěch. Podle soudu prvního stupně byla subjektivní stránka naplněna tak, že všichni obvinění si byli vědomi účelového vypsání veřejné zakázky, a to tak, že vítězem měla být obchodní společnost D&D Projekt. Byla prokázána i skutečnost, že všem obviněným bylo po celou dobu zřejmé, že pokud Rada KHK schválí vybranou nabídku této společnosti, bude k podpisu licenční smlouvy zmocněn jako hejtman KHK právě obviněný J. B., což se také dne 5. 2. 2008 stalo a poté byla licenční smlouva k „know-how“ mezi KHK a obchodní společností D&D Projekt podepsána. Odvolací soud s tímto závěrem souhlasil, když uvedl (zejména v bodě 40. a 41. na str. 8 odůvodnění jeho usnesení), že závěr o úmyslném jednání obviněných odpovídal i dříve odvolacím soudem formulovanému názoru, že celé výběrové řízení bylo tzv. ušito na míru obchodní společnosti D&D Projekt, tedy vítězné společnosti, s níž byla obviněným J. B. za KHK podepsaná smlouva. Soudy nižších stupňů zde shodně dospěly k závěru o přímém úmyslu obviněných. Nejvyšší soud může jen potvrdit, že závěry soudů týkající se úmyslu obviněných jsou správné. Obvinění v tomto případě velmi dobře věděli, co činí. Chtěli, aby uvedená obchodní společnost veřejnou zakázku získala, věděli dobře též, že za poskytnutí licence obdrží plnění znatelně převyšující hranici 500 000 Kč (tehdy

určující hranici značného prospěchu).

K principu ultima ratio:

Pokud přece jen někteří obvinění (zejm. obviněný Š. R.) zpochybňovali naplnění materiálního znaku trestného činu kladeného jim za vinu, lze uvést následující. Podle § 3 odst. 2 tr. zákona čin, jehož stupeň nebezpečnosti pro společnost je nepatrný, není trestným činem, i když jinak vykazuje znaky trestného činu. *Obecně stupeň nebezpečnosti činu pro společnost byl vyjádřen v § 3 odst. 4 tr. zákona tak, že je určován zejména významem chráněného zájmu, který byl činem dotčen, způsobem provedení činu a jeho následky, okolnostmi, za kterých byl čin spáchán, osobou pachatele, mírou jeho zavinění a jeho pohnutkou. Je tedy zřejmé, že nebezpečnost činu pro společnost jako tzv. materiální znak trestného činu vyjadřuje celkovou závažnost činu, a to z hlediska jeho objektivních i subjektivních znaků včetně pachatele, i když nejsou nutné k naplnění znaků trestného činu, avšak charakterizují spáchaný skutek nebo jeho pachatele* (srov. přim. rozhodnutí č. 13/1973-II. Sb. rozh. tr.). Současně je nutno vycházet ze skutečnosti, že již *stanovením formálních znaků určité skutkové podstaty zákon předpokládá, že při jejich naplnění v běžně se vyskytujících případech bude stupeň nebezpečnosti činu pro společnost zpravidla vyšší než nepatrný, popř. malý. Citovaná ustanovení se proto uplatní jen tehdy, když stupeň nebezpečnosti pro společnost v konkrétním případě, přestože byly naplněny formální znaky určité skutkové podstaty, nedosáhne stupně odpovídajícího dolní hranici typové nebezpečnosti činu pro společnost, když tedy nebude odpovídat ani nejlehčím běžně se vyskytujícím případům trestného činu této skutkové podstaty* (viz rozhodnutí č. 43/1996 Sb. rozh. tr.).

JUDIKATURA ÚSTAVNÍHO SOUDU

K ustanovení § 256 trestního zákoníku

Usnesení Ústavního soudu z 29. 3. 2022, sp. zn. II. ÚS 2945/21

<https://nalus.usoud.cz/Search/ResultDetail.aspx?id=119552&pos=1&cnt=1&typ=result>

Rozhodnutí:

Stěžovatelka (obec Ludvíkovice) se domáhá zrušení usnesení Okresního soudu v Děčíně z 31. 8. 2021, sp. zn. Nt 62/2021.

Dne 17. 6. 2021 policejní orgán zahájil úkony trestního řízení pro podezření ze spáchání přečinu porušování povinnosti při správě cizího majetku dne § 220 odst. 1,

odst. 2 trestního zákoníku a **zjednáni výhody při zadání veřejné zakázky, při veřejné soutěži a veřejné dražbě dle § 256 odst. 1 trestního zákoníku**, kterých se měl dopustit dosud neznámý pachatel. V rámci tohoto trestního řízení vedeného u Policie ČR, KŘP Ústeckého kraje, SKPV, Územní odbor Děčín, oddělení hospodářské kriminality, pod č. j. KRPU-207105-61/TČ-2020-040281, byla stěžovatelka policejním orgánem vyzvána dle § 78 trestního řádu k předložení specifikovaných dokumentů (zejména zápisů z jednání rady a zastupitelstva a smluv). Stěžovatelka požadované dokumenty nepředložila. Policejní orgán jí proto usnesením ze dne 29. 6. 2021, č. j. KRPU-207105-61/TČ-2020-040281, uložil pořádkovou pokutu ve výši 20 000 Kč. Proti usnesení stěžovatelka podala stížnost, kterou Okresní soud v Děčíně napadeným usnesením zamítl jako nedůvodnou.

Ústavní stížností se stěžovatelka domáhala zrušení v záhlaví uvedeného usnesení, jímž mělo dojít k dotčení jejích ústavně zaručených práv.

Ústavní stížnost se odmítá.

Z odůvodnění:

K principu nemo tenetur:

Veškerá judikatura vyjadřující se k zákazu sebeobviňování je hledáním rovnováhy mezi veřejným zájmem na kontrole dodržování právních předpisů, na odhalování a trestání protiprávní činnosti a zájmem na zachování spravedlivého procesu. V tomto směru je nutné odlišovat situace, kdy důkazy (zde listiny) objektivně existují, jejichž opatřování či strpění opatření nelze považovat za porušení zákazu sebeobviňování od vynucení aktivního konání (např. podání výpovědi). Jinak řečeno, pokud statutární orgán obchodní (či jiné) společnosti nebo představitelé či zaměstnanci obce poskytnou záznamy a dokumenty vztahující se k podnikání či hospodaření této právnické osoby, jejich jednání nezakládá svědecké sebeobvinění; jsou nicméně chráněni proti obviňování sebe sama vlastním ústním svědectvím.

Jelikož požadované dokumenty o hospodaření stěžovatelky existovaly (byly dohledatelné v archivovaných materiálech), nebyl dle přesvědčení Ústavního soudu v projednávaném případě jakýkoliv důvod neaplikovat shora uvedené stanovisko pléna i na předmětné objektivně existující věci stěžovatelky v tom smyslu, že jejich vydání mohlo být ústavně souladně dosaženo i nepřímým donucováním uložením pokuty. Ústavní stížnost stěžovatelky tudíž byla posouzena jako zjevně neopodstatněná. Nelze přitom přehlédnout, že podstatná část argumentace v ústavní stížnosti se vztahuje k využití principu nemo tenetur ve vztahu k osobě starosty obce a dalších fyzických osob v zaměstnaneckém poměru k ní a nikoli přímo stěžovatelkou. Taková argumentace však v řízení o ústavní stížnosti podle § 72 odst. 1 písm. a) zákona č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu, ve znění pozdějších předpisů

(dále jen "zákon o Ústavním soudu"), které je zacíleno na poskytnutí ochrany subjektivního ústavně zaručeného práva nebo svobody stěžovatele vůči konkrétnímu jím tvrzenému zásahu orgánu veřejné moci nemůže ve věci ústavní stížnosti podané stěžovatelkou uspět.

Pro teoretickou možnost ohrožení stěžovatelky samotné podezřením (obviněním) ze spáchání správního deliktu či trestného činu, které jak se upozorňuje v závěru ústavní stížnosti, připadá rovněž v úvahu, lze doplnit odkaz na judikaturu Evropského soudního dvora a Nejvyššího správního soudu. Při jisté míře zobecnění vyplývá z této judikatury, zejména rozsudku Soudního dvora ze dne 18. 10. 1989, *Orkem v. Komise* (374/87, Recueil) a rozsudku Tribunálu ze dne 20. 2. 2001, *Mannesmannröhren-Werke AG v. Komise* (T-112/98), že *orgán dohledu je i pod hrozbou sankce oprávněn zavázat účastníka řízení k tomu, aby poskytl veškeré potřebné informace vztahující se ke skutkovému stavu, které jsou mu známy, a aby mu předal případně příslušné dokumenty, jež má k dispozici, a to i tehdy, když mohou sloužit k prokázání protiprávního jednání vůči němu samotnému nebo vůči jinému subjektu. Přiznání absolutního práva nevypovídat by totiž zašlo za hranice toho, co je nezbytné pro zachování práva na obhajobu, a představovalo by neodůvodněnou překážku výkonu dohledové pravomoci.* Ve vztahu k sebeobviňování formuloval Tribunál důležitý závěr: "Povinnost odpovědět na čistě skutkové otázky položené Komisí a vyhovět jejím žádostem o předložení již předtím existujících dokumentů nemůže vést k porušení zásady dodržování práva na obhajobu nebo práva na spravedlivý proces. Nic totiž nebrání adresátovi v tom, aby v dalším průběhu správního řízení nebo během řízení před soudem Společenství prokázal, vykonáváje tak své právo na obhajobu, že skutkové okolnosti vylíčené v jeho odpovědích nebo předané dokumenty mají jiný význam, nežli jaký jim přikládá Komise" (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 8. 2015, č. j. 6 As 159/2014-52, ústavní stížnost proti němu Ústavní soud usnesením ze dne 28. 6. 2016, sp. zn. IV. ÚS 3179/2015, odmítl jako zjevně neopodstatněnou).

K ustanovení § 331 trestního zákoníku

Usnesení Ústavního soudu z 21. 7. 2022, sp. zn. I. ÚS 1586/22

<https://nalus.usoud.cz/Search/ResultDetail.aspx?id=120656&pos=1&cnt=1&typ=result>

Rozhodnutí:

Stěžovatel se domáhá zrušení rozsudku Městského soudu v Praze z 12. 10. 2021, sp. zn. 8 To 202/2021, a rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 10 z 14. 4. 2021, sp. zn. 1 T 124/2019.

Stěžovatel byl v záhlaví specifikovaným rozsudkem Obvodního soudu pro Prahu 10 uznán vinným **zločinem přijetí úplatku podle § 331 odst. 1 alinea 1, odst. 3 písm. b) zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník**, za který byl podle § 331 odst. 3 trestního zákoníku odsouzen k trestu odnětí svobody v trvání tří let, jehož výkon byl podle § 81 odst. 1 a § 82 odst. 1 trestního zákoníku podmíněně odložen na zkušební dobu v trvání dvaceti čtyř měsíců. Podle § 67 odst. 1 a § 68 odst. 1, 2 trestního zákoníku mu byl současně uložen peněžitý trest ve výměře 100 denních sazeb s výší jedné denní sazby 2 000 Kč, tedy v celkové výši 200 000 Kč.

Proti rozsudku obvodního soudu podali odvolání obviněný a příslušný státní zástupce. K odvolání státního zástupce byl shora označeným rozsudkem Městského soudu v Praze rozsudek obvodního soudu podle § 258 odst. 1 písm. b), e) zákona č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů, v celém rozsahu zrušen a podle § 259 odst. 3 písm. a), b) trestního řádu bylo znovu rozhodnuto tak, že stěžovatel byl uznán vinným **zločinem přijetí úplatku podle § 331 odst. 1 alinea 1, odst. 3 písm. b) trestního zákoníku**, za který byl podle § 331 odst. 3 trestního zákoníku odsouzen k trestu odnětí svobody v trvání tří let, jehož výkon byl podle § 81 odst. 1 a § 82 odst. 1 trestního zákoníku podmíněně odložen na zkušební dobu v trvání tří let. Podle § 67 odst. 1 a § 68 odst. 1, 2 trestního zákoníku mu byl uložen peněžitý trest ve výměře 100 denních sazeb s výší jedné denní sazby 2 000 Kč, tedy v celkové výši 200 000 Kč. Odvolání stěžovatele bylo podle § 256 trestního řádu zamítnuto.

Dovolání stěžovatele proti rozsudku městského soudu Nejvyšší soud napadeným usnesením zamítl podle § 265i odst. 1 písm. e) trestního řádu.

Ústavní stížností se stěžovatel domáhal zrušení v záhlaví uvedených soudních rozhodnutí, jimiž mělo dojít zejména k porušení čl. 36 odst. 1 a čl. 40 odst. 2 Listiny.

Ústavní stížnost se odmítá.

Z odůvodnění:

K výpovědi svědka v souvislosti se zásadou ne bis in idem:

Co se týče výhrad proti čtení protokolu o výpovědi svědka O. H. v přípravném řízení podle § 211 odst. 4 trestního řádu, z odůvodnění usnesení Nejvyššího soudu se podává, že již obvodní soud (viz str. 6 rozsudku obvodního soudu) vysvětlil, že zmíněný svědek využil svého práva a odmítl při hlavním líčení k věci vypovídat. Z toho důvodu byl postupem podle § 211 odst. 4 trestního řádu přečten protokol o jeho výslechu. Městský soud následně, vědom si toho, že hodnocení důkazů je doménou nalézacího soudu, před kterým jsou důkazy prováděny, a že je

hodnocením těchto důkazů soudem nalézacím vázán s výjimkou těch důkazů, které sám ve veřejném zasedání znovu provedl (§ 263 odst. 7 trestního řádu), ve veřejném zasedání opět provedl důkaz čtením výpovědi jmenovaného svědka podle § 211 odst. 4 trestního řádu. V návaznosti na to rozsudek nalézacího soudu v celém rozsahu zrušil a poté znovu ve věci rozhodl, přičemž při zachování totožnosti skutku upravil skutková zjištění tak, aby odpovídala provedenému dokazování. Obvodní soud správně akceptoval skutečnost, že svědek O. H. odmítl při hlavním líčení k věci vypovídat z důvodu podle § 100 odst. 2 trestního řádu. *Je přitom irelevantní, jak správně obecné soudy ve svých rozhodnutích uvedly, že trestní stíhání svědka samotného pro korupční trestnou činnost již bylo pravomocně skončeno, neboť podle ustálené judikatury i soudní praxe neobstojí donucování svědka k jeho výpovědi s argumentem ne bis in idem, tedy že trestní stíhání svědka již probíhá (srov. např. nález Ústavního soudu ze dne 20. 4. 2021 sp. zn. III. ÚS 1679/20), resp. že již v trestní věci svědka bylo pravomocně rozhodnuto. Donucování svědka k výpovědi s odvoláním na nepřipustnost jeho opětovného trestního stíhání pro překážku rei iudicatae podle ustálené judikatury Ústavního soudu neobstojí. Výpověď svědka i za uvedených okolností může totiž přinést informace o důkazech, jež by byly s to založit nové právní posouzení předchozí věci, a založit tak důvod k obnově řízení v neprospěch obviněného v již skončeném řízení. Zásada ne bis in idem by tudíž vzhledem k možnosti obnovy řízení, nemluvě pak o možném sebeobvinění ve věci odlišné, nevytvořila bariéru k zákazu donucování k sebeobvinění podle čl. 37 odst. 1 Listiny [viz např. nález ze dne 18. února 2004 sp. zn. III. ÚS 26/03 (N 22/32 SbNU 201)]. Stanovisko svědka tak poskytlo prostor pro čtení jeho výpovědi podle § 211 odst. 4 trestního řádu i městskému soudu coby soudu odvolacímu. Na základě toho byl městský soud, který tento důkaz ve veřejném zasedání znovu provedl postupem podle § 211 odst. 4 trestního řádu, oprávněn vyhodnotit výpověď svědka odlišně od obvodního soudu a učinit změnu ve skutkových zjištěních. Nutno dodat, že uvedená změna ve skutkových zjištěních, byť pro stěžovatele je podstatná, není z hlediska právního posouzení skutku rozhodná, neboť v obou případech jde toliko o posouzení formy úmyslu a žalované jednání při obou těchto variantách naplňuje stejnou skutkovou podstatu téhož trestného činu. Odkazy stěžovatele na judikaturu týkající se nemožnosti změny skutkového stavu bez provedení dokazování v relevantním rozsahu odvolacím soudem je tak v tomto ohledu nutno označit za nepřipadné.*

K zásadě in dubio pro reo:

Přisvědčit nelze ani námitkám, že obecné soudy při hodnocení důkazů nepostupovaly v souladu se zásadou in dubio pro reo. Pravidlo in dubio pro reo vychází z principu presumpce nevinny (čl. 40 odst. 2 Listiny) a vyžaduje, aby to byl stát, kdo nese konkrétní důkazní břemeno. Obsahem tohoto pravidla pak je, že *není-li v důkazním řízení dosaženo praktické jistoty o existenci relevantních skutkových okolností, tj. jsou-li přítomny důvodné pochybnosti ve vztahu ke skutku či osobě pachatele, jež nelze odstranit ani provedením dalšího důkazu, je nutno rozhodnout*

ve prospěch obžalovaného [srov. nálezn Ústavního soudu ze dne 12. 1. 2009 sp. zn. II. ÚS 1975/08 (N 7/52 SbNU 73) nebo nálezn Ústavního soudu ze dne 5. 3. 2010 sp. zn. III. ÚS 1624/09 (N 43/56 SbNU 479)]. Ani vysoký stupeň podezření přitom sám o sobě není s to vytvořit zákonný podklad pro odsuzující výrok. *Trestní řízení tedy vyžaduje ten nejvyšší možný stupeň jistoty, který lze od lidského poznání požadovat, alespoň na úrovni obecného pravidla "prokázání mimo jakoukoliv rozumnou pochybnost"* [nálezn Ústavního soudu ze dne 20. 9. 2006 sp. zn. I. ÚS 553/05 (N 167/42 SbNU 407)].

Zároveň však Ústavní soud zdůrazňuje, že *dospěje-li soud po vyhodnocení důkazní situace k závěru, že některé důkazy jsou pravdivé, že jejich věrohodnost není ničím zpochybněna a úvahy vedoucí k tomuto závěru zahrne do odůvodnění svého rozhodnutí, nejsou splněny podmínky pro uplatnění zásady in dubio pro reo, neboť soud tyto pochybnosti nemá*. Tak tomu bylo i v posuzovaném případě. Ústavní soud neshledal žádné skutečnosti svědčící o tom, že by průběh dokazování před obecnými soudy, stejně jako hodnocení provedených důkazů, neslo znaky jednostrannosti či tendenčnosti. Naopak, obecné soudy přesvědčivě vyložily, na základě jakých skutečností (důkazů) dospěly k učiněným skutkovým a právním závěrům. Odůvodnění napadených rozhodnutí přitom tvoří jednotný celek svědčící o vině stěžovatele, přičemž Ústavní soud s ohledem na svoje shora popsané ústavněprávní vymezení neshledává důvod, pro který by měl učiněné skutkové závěry zpochybňovat.

Usnesení Ústavního soudu z 27. 1. 2022, sp. zn. II. ÚS 3442/21

<https://nalus.usoud.cz/Search/ResultDetail.aspx?id=118842&pos=1&cnt=1&typ=result>

Rozhodnutí:

Stěžovatel K. H. se domáhá zrušení usnesení Nejvyššího soudu ze dne 30. 6. 2021, č. j. 5 Tdo 467/2021-8518, rozsudků Vrchního soudu v Olomouci ze dne 22. 10. 2020 sp. zn. 6 To 57/2020 a ze dne 6. února 2020 č. j. 6 To 4/2019-8027, a rozsudků Krajského soudu v Brně - pobočky ve Zlíně ze dne 6. května 2020 sp. zn. 61 T 8/2018 a ze dne 12. 11. 2018 č. j. 61 T 8/2018-7793.

Stěžovatel byl rozsudkem Krajského soudu v Brně - pobočka ve Zlíně ze dne 6. 5. 2020 uznán vinným **přechinem přijetí úplatku podle § 331 odst. 1 alinea první trestního zákoníku**, za což mu byl společně se sbíhajícími se trestnými činy poškození finančních zájmů Evropské unie podle § 260 odst. 1, odst. 4 písm. b) trestního zákoníku a trestný čin poškození finančních zájmů Evropské unie podle § 260 odst. 1, odst. 4 písm. b) trestního zákoníku [za něž byl odsouzen rozsudkem

Vrchního soudu v Olomouci (dále jen "vrchní soud") ze dne 6. 2. 2020 č. j. 6 To 4/2019-8027] uložen souhrnný trest odnětí svobody v délce trvání tří let, jehož výkon byl podmíněně odložen na zkušební dobu tří let a šesti měsíců. Stěžovateli byl též uložen peněžitý trest ve výměře 140 denních sazeb po 1.000 Kč. Pro případ, že by peněžitý trest stěžovatel ve stanovené lhůtě nevykonal, byl mu uložen náhradní trest odnětí svobody v délce sedmi měsíců.

Stěžovatel se měl trestné činnosti společně s dalšími spoluobviněnými dopustit tak, že ve čtyřech útocích za finanční odměnu celkově v řádu statisíců Kč pomáhal soukromým subjektům získat, resp. čerpat dotaci, a to tak, že zpracovával, korigoval a kontroloval veškerou dokumentaci, která je pro získání, resp. čerpání dotace nutná. Stěžovatel takto činil, přestože byl zaměstnán jako vedoucí oddělení kontroly a plateb Úřadu regionální rady, Regionální rady regionu soudržnosti Střední Morava, v rámci Regionálního operačního programu Střední Morava, čímž zneužil svého postavení, zkušeností a informací nabytých ve své funkci.

Stěžovatel, jakož i další spoluobvinění a státní zástupce, napadl rozsudek krajského soudu odvoláním, na (mimo jiné) jeho základě vrchní soud částečně zrušil rozsudek krajského soudu ve výroku o trestu stěžovatele a H. S., kdy stěžovateli uložil trest odnětí svobody ve stejné výši jako krajský soud a dále mu uložil peněžitý trest ve výměře 125 denních sazeb po 2.000 Kč, tedy v celkové výši 250.000 Kč.

Stěžovatel podal proti rozsudku vrchního soudu dovolání, jež bylo jako zjevně neopodstatněné odmítnuto podle § 265i odst. 1 písm. e) trestního řádu, neboť argumentace použitá v dovolání byla toliko opakováním obhajoby uplatňované po celou dobu trestního řízení.

Ústavní stížností se stěžovatel domáhal zrušení v záhlaví uvedených rozhodnutí, kterými mělo dojít k porušení jeho práv zaručených čl. 36 odst. 1 Listiny a čl. 6 odst. 1 odst. 2 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod.

Ústavní stížnost se odmítá.

Z odůvodnění:

Ústavní soud konstatuje, že argumentace stěžovatele je opakováním jeho obhajoby, kterou uplatňoval setrvale po celé trestní řízení a která byla beze zbytku vypořádána obecnými soudy. Stěžovatel bagatelizuje své jednání, kterého se dopouštěl v pozici vedoucího konkrétního oddělení úřadu a uvádí, že posuzování dotační dokumentace měli v pravomoci projektoví manažeři, nikoliv on sám. Pomíjí tedy skutkové okolnosti, které byly v řízení před krajským soudem prokázány a jež nepřísluší Ústavnímu soudu znovu hodnotit. Stěžovatel sice skutečně nebyl nadán rozhodovací pravomocí,

nicméně jeho činnost spočívala ve spolupůsobení při přípravných a pomocných pracích, které souvisely s obstaráváním věcí veřejného zájmu. Nadto projektoví manažeři byli přímými podřízenými stěžovatele, nelze tedy způsobem, jakým to činí stěžovatel, bagatelizovat svou roli v úřadu. Ústavní soud k tomu podotýká, že stěžovatel se svou ústavní stížností domáhá pouze toho, aby důkazy, v jeho trestní věci provedené, byly hodnoceny jiným způsobem, než jaký se stal podkladem pro rozhodnutí soudu o vině a trestu. Na tomto místě je však třeba podotknout, že je to pouze obecný soud, který hodnotí důkazy podle svého volného uvážení v rámci mu stanoveném trestním řádem, přičemž zásada volného hodnocení důkazů vyplývá z principu nezávislosti soudu (čl. 81 a čl. 82 odst. 1 Ústavy). Pokud soud při svém rozhodnutí respektuje podmínky předvídané trestním řádem a uvede, o které důkazy svá skutková zjištění opřel a jakými úvahami se při hodnocení důkazů řídil, není až na výjimky tzv. extrémního rozporu mezi skutkovými zjištěními a právními závěry z nich vyvozenými v pravomoci Ústavního soudu toto hodnocení posuzovat.

K ustanovení § 332 trestního zákoníku

Usnesení Ústavního soudu ze 7. 2. 2022, sp. zn. II. ÚS 3297/21

<https://nalus.usoud.cz/Search/ResultDetail.aspx?id=118910&pos=1&cnt=1&typ=result>

Rozhodnutí:

Stěžovatel G. P. T. se domáhá zrušení rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 1 z 18. 12. 2019, sp. zn. 3 T 63/2016, rozsudku Městského soudu v Praze z 25. 11. 2020, sp. zn. 5 To 222/2020, a usnesení Nejvyššího soudu z 27. 7. 2021, sp. zn. 6 Tdo 659/2021.

Stěžovatel byl napadeným rozsudkem soudu prvního stupně odsouzen k úhrnnému trestu odnětí svobody v trvání 18 měsíců, jehož výkon byl podmíněně odložen, k peněžitému trestu ve výměře 110 denních sazeb, přičemž výměra denní sazby činila 500 Kč a k trestu propadnutí věci, a to za přečin podvodu podle § 209 odst. 1 tr. zákoníku a za **zločin podplácení podle § 332 odst. 1, odst. 2 písm. b) tr. zákoníku**. Městský soud v Praze jako soud odvolací zrušil rozsudek soudu prvního stupně v části výroku o vině a trestu za přečin podvodu podle § 209 odst. 1 tr. zákoníku a změnil tento rozsudek v části výroku o trestu za zločin podplácení podle § 332 odst. 1, odst. 2 písm. b) tr. zákoníku tak, že uložil stěžovateli trest odnětí svobody ve výši 15 měsíců, jehož výkon podmíněně odložil, peněžitý trest ve výměře 100 denních sazeb, přičemž denní sazba činila 500 Kč, trest propadnutí věci a trest zákazu činnosti - zákaz poskytování a provozování taxislužby na dobu tří let. Nejvyšší soudu poté odmítl dovolání stěžovatele podle § 265i odst. 1 písm. b)

tr. řádu. Trestných činů se měl stěžovatel dopustit tím, že jako člen organizované skupiny taxikářů poskytoval prostřednictvím třetí osoby úplatu úředníku Magistrátu hl. města Prahy za poskytování informací o probíhajících a plánovaných kontrolách.

Ústavní stížností se stěžovatel domáhal zrušení v záhlaví uvedeného usnesení, jímž mělo dojít k porušení jeho práv zaručených čl. 36 odst. 1 Listiny a čl. 6 odst. 1 odst. 2 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod.

Ústavní stížnost se odmítá.

Z odůvodnění:

K tzv. extrémnímu nesouladu mezi skutkovými zjištěními a provedenými důkazy:

Ústavní soud dále vychází z toho, že extrémní exces při realizaci důkazního procesu spočívá v racionálně neobhajitelném úsudku soudů o vztahu mezi provedenými důkazy a z nich vyvozenými skutkovými zjištěními, přičemž *extrémní rozpor mezi skutkovými zjištěními soudů a provedenými důkazy je dán zejména tehdy, kdy hodnocení důkazů a k tomu přijaté skutkové závěry jsou výrazem zjevného faktického omylu či logického excesu (vnitřního rozporu), resp. jestliže skutková zjištění soudů vůbec nemají obsahovou spojitost s důkazy, jestliže skutková zjištění soudů nevyplývají z důkazů při žádném z logicky přijatelných způsobů jejich hodnocení, anebo jestliže skutková zjištění soudů jsou opakem toho, co je obsahem důkazů, na jejichž podkladě byla tato zjištění učiněna* (srov. např. usnesení ze dne 22. 4. 2013 sp. zn. I. ÚS 1196/13, všechna rozhodnutí dostupná na nalus.usoud.cz). Za případ extrémního nesouladu nelze považovat situaci, kdy hodnotící úvahy soudů splňující požadavky formulované zněním § 2 odst. 6 tr. řádu ústí do skutkových a právních závěrů, které *jsou sice odlišné od pohledu stěžovatele, leč jsou z obsahu provedených důkazů odvoditelné postupy nepřičícími se zásadám logiky a požadavku pečlivého uvážení všech okolností případu jednotlivě i v jejich souhrnu.*

K právu na spravedlivý proces:

Ústavní soud konstatuje, že stěžovatel v ústavní stížnosti zopakoval v podstatě svou obhajobu a verzi uplatňovanou již v řízení před obecnými soudy a nesprávně předpokládá, že Ústavní soud na základě její ústavní stížnosti podrobí napadená rozhodnutí dalšímu "instančnímu" přezkumu. *Právo na spravedlivý (řádný) proces však není možno vykládat tak, že by garantovalo úspěch v řízení či právo na rozhodnutí odpovídající představám stěžovatele. Uvedeným základním právem je totiž zajišťováno "toliko" právo na spravedlivé (řádné) soudní řízení, v němž se uplatní všechny zásady soudního rozhodování podle zákona a v souladu s ústavními principy.* Okolnost, že stěžovatelka se závěry soudů nesouhlasí, tedy nemůže sama o sobě důvodnost ústavní stížnosti založit. Ústavní soud také připomíná, že mu nepřísluší role interpreta podústavního trestního práva. V tomto ohledu se zásadně

zdržuje zásahů do činnosti obecných soudů. Výjimku z této zásady představují pouze případy, kde by interpretace trpěla tak výraznými vadami, že by byla způsobilá zasáhnout i do práv na ústavní úrovni, např. pokud by interpretace vykazovala znaky svévole (srov. usnesení sp. zn. III. ÚS 181/14 ze dne 13. 3. 2014, usnesení sp. zn. IV. ÚS 3006/13 ze dne 12. 3. 2014). V projednávaném případě však k takové situaci nedošlo.

K ustanovení § 128a trestního zákona

Usnesení Ústavního soudu z 22. 3. 2022, sp. zn. I. ÚS 382/21

<https://nalus.usoud.cz/Search/ResultDetail.aspx?id=119526&pos=1&cnt=1&typ=result>

Rozhodnutí:

Stěžovatel T. Š. se domáhá zrušení rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem z 12. 11. 2019, sp. zn. 5 To 84/2018, a usnesení Nejvyššího soudu z 23. 9. 2020, sp. zn. 5 Tdo 922/2020.

Stěžovatel byl rozsudkem Okresního soudu v Chomutově č. j. 20 T 110/2011-1958 ze dne 30. 12. 2013 podle § 226 písm. b) trestního řádu zproštěn obžaloby pro skutky, v nichž obžaloba spatřovala **trestný čin pletich při veřejné soutěži a veřejné dražbě podle § 128a odst. 1, odst. 2 písm. a) dříve platného zákona č. 140/1961 Sb., trestní zákon**, v rozhodném znění (dále též "tr. zákon"), jakož i trestný čin zneužívání pravomoci veřejného činitele podle § 158 odst. 1 písm. a) téhož zákona. Týmž rozsudkem byl zproštěn obžaloby i spoluobviněný. Stěžovatel se měl uvedených trestných činů dopustit v postavení druhého místostarosty města K., a to v souvislosti se zjednáním výhody spoluobviněnému ve veřejných zakázkách týkajících se realizací energetických úspor (zateplení) budov blíže specifikovaných školských zařízení v K. Bližší okolnosti případu i způsob provedení činů jsou popsány ve skutkové větě zprošťujícího výroku rozsudku soudu prvního stupně.

Proti rozsudku okresního soudu podala státní zástupkyně v neprospěch obou obviněných odvolání, o němž rozhodl Krajský soud v Ústí nad Labem usnesením č. j. 5 To 196/2014-1998 ze dne 9. 2. 2015 tak, že je podle § 256 trestního řádu (dále též "tr. ř.") zamítl jako nedůvodné.

Rozhodnutí odvolacího soudu posléze napadl nejvyšší státní zástupce dovoláním, podaným rovněž v neprospěch obou obviněných, jemuž Nejvyšší soud usnesením č. j. 5 Tdo 1171/2015-2039 ze dne 20. 7. 2016 vyhověl a podle § 265k tr. ř. zrušil jak dovoláním dotčené rozhodnutí soudu odvolacího, tak i předchozí zprošťující

rozsudek soudu prvního stupně (včetně případných obsahově navazujících rozhodnutí, jež v důsledku kasačního zásahu pozbyla podkladu) a věc se závazným právním názorem vrátil okresnímu soudu k novému projednání a rozhodnutí.

Okresní soud v Chomutově následně rozhodl rozsudkem č. j. 20 T 110/2011-2144 ze dne 30. 11. 2017 tak, že stěžovatele uznal vinným **trestným činem pletich při veřejné soutěži a veřejné dražbě podle § 128a odst. 1, odst. 2 písm. a) tr. zákona** a trestným činem zneužívání pravomoci veřejného činitele podle § 158 odst. 1 písm. a) tr. zákona. Za tuto sbíhající se trestnou činnost byl stěžovatel odsouzen k úhrnnému trestu odnětí svobody v trvání 2 let, jehož výkon mu byl podmíněně odložen na zkušební dobu v délce 2 let. Vedle toho mu byl uložen trest zákazu činnosti spočívající v zákazu výkonu funkce voleného funkcionáře v orgánech územních samosprávných celků na dobu 3 let. Týmž rozsudkem bylo rozhodnuto též o vině a trestu spoluobviněného.

K odvolání obou obviněných Krajský soud v Ústí nad Labem rozsudkem č. j. 5 To 84/2018-2201 ze dne 24. 7. 2018 napadený rozsudek v celém rozsahu zrušil a sám za podmínek předvídaných ustanovením § 259 odst. 3 tr. ř. rozhodl ve věci tak, že oba obviněné zprostil předmětné obžaloby.

I toto rozhodnutí odvolacího soudu napadl nejvyšší státní zástupce dovoláním, jemuž Nejvyšší soud usnesením č. j. 5 Tdo 549/2019-2262 ze dne 17. 7. 2019 vyhověl, rozsudek krajského soudu zrušil a věc mu se závazným právním názorem vrátil k novému projednání a rozhodnutí o odvolání.

Krajský soud poté rozhodl v záhlaví označeným rozsudkem tak, že stěžovatele uznal vinným **trestnými činy pletich při veřejné soutěži a veřejné dražbě podle § 128a odst. 1 trestního zákona** a zneužívání pravomoci veřejného činitele podle § 158 odst. 1 písm. a) trestního zákona. Za tyto trestné činy stěžovateli uložil podmíněný úhrnný trest odnětí svobody v trvání 6 měsíců se zkušební dobou v délce 1 roku. Týmž rozsudkem bylo rozhodnuto také o vině a trestu spoluobviněného.

Následné dovolání stěžovatele proti poslední uvedenému rozsudku krajského soudu Nejvyšší soud usnesením č. j. 5 Tdo 922/2020-2334 ze dne 23. 9. 2020 odmítl.

Stěžovatel se domáhal zrušení v záhlaví uvedených soudních rozhodnutí, jimiž mělo dojít zejména k porušení čl. 36 Listiny.

Ústavní stížnost se odmítá.

Z odůvodnění:

Co se týče výhrad, že z vytýkaného jednání obou obviněných neměl nikdo prospěch a současně nikomu ani nevznikla škoda, trestní soudy upozornily, že trestné činy pletich při veřejné soutěži a veřejné dražbě podle § 128a odst. 1 tr. zákona a zneužívání pravomoci veřejného činitele podle § 158 odst. 1 písm. a) tr. zákona jsou tzv. ohrožovacími delikty. *K dokonání těchto trestných činů není zapotřebí, aby nastal škodlivý následek, tedy aby ten, jemuž byla v souvislosti s veřejnou soutěží zjednána výhoda či dána jiná přednost, ve výběrovém řízení nakonec opravdu uspěl, resp. zda pletichy mohly výběrové řízení ve výsledku vůbec ovlivnit.* Stejně tak postačuje, že veřejný činitel v úmyslu způsobit jinému škodu anebo opatřit sobě nebo jinému neoprávněný prospěch *vykonává svou pravomoc způsobem odporujícím zákonu, aniž by se jemu či jiné osobě nutně muselo dostat sledovaného prospěchu, anebo aby došlo ke škodě.* Jinak řečeno, postačí zde pouhá existence pletich, resp. pouhý výkon pravomocí veřejného činitele v rozporu se zákonem, vedený úmyslem způsobit jinému škodu anebo opatřit sobě či jinému neoprávněný prospěch. Krajský soud v odsuzujícím rozsudku však vzal v potaz absenci škody či neoprávněného prospěchu v dané věci a promítl ji, ve vazbě na další okolnosti případu, do výměry uložených trestních sankcí